ÁM. KIR. OSZTÁLYA

1941 szeptember 18 csütörtök — Lapunk mai száma 10 oldal

DEBRECZEN

XVIII. évf. 211. sz. — Keletmagyarországi Napló — Ára: 12 fillér

Lossonczy István főispán államtitkár lesz és az országos Közélelmezési Hivatal vezetését veszi át

Budapest, szept. 17. Győrffy-Bengyel Sándor közellátási miniszter tegnap a Közellátásügyi Hivatalnak tisztelgő küldöttsége előtt bejelentette, **hogy a Közélelmezési Hivatal vezetését Lossonczy István debreceni főispán veszi át, aki mint államtitkár a közélelmezéssel kapcsolatos ügyekkel foglalkozik.**

A miniszter beszédét lapunk más helyén közöljük.

Lossonczy István három éven át volt főispán Debrecenben

Lossonczy István több mint három éven át állt Debrecen és Hajdú vármegye törvényhatóságának élén, mint főispán. 1938 június hó 14-én nevezte ki a Kormányzó Ur Őfőméltósága Hajdú megye és Debrecen sz. kir. város főispánjává az akkor távozó, illetve Pest vármegye főispánjává kinevezett Fáy István helyére.

Lossonczy István nem mint új ember jött Debrecenbe, mert még a megelőző évben, 1937 tavaszán a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnökévé választotta. Azelőtt a politikai életben szerepelt, az abádszalóki kerületet képviselte a parlamentben. Képviselői mandátumától főispánná történt kinevezése kapcsán vált meg. Gazdasági kérdésekkel is sokat foglalkozott, elsősorban az öntözés kérdései érdekelték. Saját gazdaságában Tiszaderzsen már régebben bevezette az öntözéses rendszert.

1940-ben Lossonczy Istvánt közellátási kormánybiztossá nevezték ki és körzetében nagy agilitással intézte a közélelmezési és közellátási ügyeket. Ezirányú működése keltette fel az illetékesek figyelmét és ezért hívták a magasabb polcióba.

A Gazdakamara elnöki tisztsége

Lossonczy István államtitkári kinevezése folytán természetesen megválik a debreceni és hajdúmegyei főispáni állásától. Fennáll a kérdés, vajjon megtartja-e a Tiszántúli Gazdakamara elnöki tisztét.

Errenézve megkérdeztük vitéz Czeglédy Bélát, a Kamara igazgatóját aki a következőket mondta:

— Fájdalmas dolog, hogy a Tiszántúli Gazdakamara ismét elveszítené kiváló elnökét. Viszont a közélelmezési tárca élére talpig katonaember került, akinek Lossonczy István elnök úr személyében olyan munkatársa lesz, aki maga is gyakorlati gazda és személyes tapasztalatokat szerzett, saját maga is gyakran látta, hogy a keserves gazdasági esztendők miatt mennyit szenvedett a Tiszántúl népe, főleg gazdaközönsége. Világosan tudta és látta, hogy a gazdákat és általában kit »hol szorít a csizma« és azzal is tisztában volt, hogy miként lehet segíteni. Azt hiszem, hogy a kettős munkának értékes eredményei lesznek az országra nézve. Igy tehát a kamarai érzelmeknek háttérbe kell szorulniok, annak ellenére, hogy a Gazdakamaránál az az ideális állapot, ha stabil helyzet uralkodik. Természetesen a magasabb nemzet szempontok mindennél előbbre valók. Egyébként érthető büszkeséggel tölt el bennünket az a tény, hogy eddig már három elnökünket szólították magasabb pozícióba. Az a meggyőződésem, hogy nagyon értékes eredményeket fogunk látni, mert hiszen a tapasztalat ha jót akar, csak igen egészséges dolgot hozhat létre, — fejezte be nyilatkozatát vitéz Czeglédy Béla igazgató.

Ki lesz az új főispán?

Lossonczy István államtitkár kinevezése kapcsán természetesen megüresedik a debreceni és hajdúmegyei tisztség. Már megindultak a kombinációk, hogy ki lesz az új főispán. Mint tájékozott helyről halljuk, elsősorban dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő neve került előtérbe. Más nevek is vannak forgalomban, de a találgatás egyelőre még korai. A döntés bizonyára pár napon belül megtörténik.

Óriási arányú hadműveletek fejlődnek ki keleten

Leningrád egyik megerősített parkját elfoglalták a német csapatok — Délen a Don felé nyomulnak előre a németek

A honvéd csapatok arcvonalán véresen összeomlottak a szovjet ellentámadások

Washingtonban hivatalosan közzétették a tüzelési parancsot Hoover élesen bírálta Roosevelt intézkedéseit

Bulgária visszautasította a szovjet jegyzéket, a szovjet követség tagjainak hozzátartozói elhagyták Szófiát

Nagy és döntőfontosságú hadműveletek folynak a szovjet elleni fronton.

A német hivatalos jelentés lakonikus rövidséggel csupán annyit közöl tegnap a keleti arcvonalról, hogy a **támadó mozdulatok a legnagyobb méretű hadműveletté fejlődnek.** Ez áll nyilván a 3000 kilométeres front egész vonalára.

GIGÁSZI KÜZDELEM LENINGRÁDÉRT

Az »Italia« című olasz lap jó értesülésekkel rendelkező tudósítója, félhivatalos német helyről kapott tájékoztatások alapján ezeket írja **a szentpétervári helyzetről:** »A vörösök elkeseredett ellenállása jellemzi a hadműveleteket. Szentpétervár előtt hallatlan hevességgel tombol a küzdelem. Úgy számítják, hogy legalább két és félmillió ember küzd ezen az 5000 négyzetkilométeres területen a világtörténelem legborzalmasabb csatájában.«

MTI jelentés szerint **Leningrád előtt egy német páncélos hadosztály,** — mint a Német TI értesül, — **a német légihaderő támogatásával betört egy szovjet részről megerősített parkba.** A bolsevisták összpontosított tüzérségi tűzzel és legnehezebb páncélkocsikkal támogatott valamennyi ellentámadását visszaverték. A bolsevisták a legsúlyosabb vérveszteségeket szenvedték és sok nehéz harckocsit vesztettek.

ÁTKELÉS A DNYEPEREN

A Német TI-vel a következőket közlik a szerdai hadijelentés kiegészítéseképen:

A szovjet ellen folyó sikeres német harcok új jelleget öltöttek azáltal, hogy most a német déliszárny megindult és erélyes előretörést hajtott végre a Dnyeperen át, bár a hatalmas Dnyeper folyam alsó folyásában ezer-kétezer méter széles, a német csapatoknak mégis sikerült olyan helyeken átkelni, amelyek fontosak a hadműveletek további menete szempontjából éppen úgy, mint az 1940. évi nyugati hadjáratban sikerült a Maast Sedannál és később a felső-Rajnát Colmárnál az ellenség makacs védekezése ellenére átlépni, úgy sikerült ezúttal a Dnyeperen való átkelés is. Bár a szovjet csapatok igen éberek voltak és a hirtelenében kiépített hídfők ellen ismételten heves ellentámadásokat hajtottak végre.

A SZÖVETSÉGESEK ELŐNYOMULÁSA A DON FELÉ

Az NST a szovjet fronton beállott helyzet szemléltetésére londoni jelentést közöl, mely szerint angol katonai körökben aggodalommal kísérik az **új német bekerítő hadműveleteket Kiev környékén,** mivel ezek a német hadműveletek, ha még a tél beállta előtt befejeződnek, a Szovjetunió egész déli részének védelmét fenyegethetik.

Úgy látszik, **Londonban tisztában vannak azzal, hogy a németek a Don folyót akarják elérni.** Mivel az egyik német támadószárny, amely Kremencsikből indul ki, semmiféle természeti akadályra nem talál a Don folyó elérése előtt, Timosenko kénytelen kétségtelenül itt nagy erőket harcbavetni, amivel azonban más helyen gyengíti meg arcvonalát.

Londonban úgy tudják, hogy jelenleg heves harcok tombolnak a szovjet állások körül, amelyeket nemrég építettek ki azon a keskeny földnyelven, amely a krimi félszigetet a szárazfölddel összeköti. Londoni katonai körökben úgy nyilatkoznak, hogy ezeknek a hadműveleteknek kimenetele döntő jelentőségű lesz az egész Krimi félsziget védelmére. A német főparancsnokság, — jelek szerint, — rendkívül erős német és szövetséges csapatokat dobott ebbe a küzdelembe. Budjenni tábornagy kétségbeesetten védekezik, de seregének fősze kénytelen visszavonulni.

IRÁNBÓL

ellentmondó hírek érkeztek. Egyik hír szerint a szovjet és angol csapatok már benyomultak volna a fővárosba, másik hír szerint az iráni miniszterelnök bejelentette

TŐKÉS FOTO
• PÜSPÖKI PALOTA •

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

volna, hogy a szovjet előnyomulást feltartóztatják. Tisztázatlan még az államforma kérdése is, a lemondott sah helyét elfoglalja-e a fia?

BULGÁRIA VISSZAUTASITOTTA A SZOVJET JEGYZÉKET

A bolgár kormány jegyzékben válaszolt a Szovjetnek arra a vádjára, hogy az ország viselkedése nem lojális és átalakult a Szovjetunió ellen irányuló támadás támaszpontjává. A jegyzék erélyesen megcáfolja azt a beállítást, hogy Bulgária a Szovjet ellen irányuló hadműveletek támaszpontjává lett, hogy az ország területén német és olasz hadosztályok vannak, amelyeknek számát állítólag még növelni óhajtják, továbbá, hogy német és olasz hadihajókat vontak össze bolgár kikötőkben. A bolgár kormány nem tud arról, hogy bármilyen kihívó cselekmény történt volna területén a Szovjetunió ellen. A bolgár kormány kénytelen sajnálattal megállapítani, hogy a szovjet kormányt nagyon tévesen tájékoztatták Bulgária helyzetéről és a szovjet kormány helytelenül magyarázott néhány olyan tényt, amely Bulgária belső életére tartozik. Egyébként is — fejeződik be a jegyzék — hiányzik minden komoly ok arra, hogy Bulgáriát nem lojális magatartással, vagy pedig támadó szándékkal lehessen megvádolni.

Istanbuli jelentés szerint a szófiai szovjet követség tagjainak hozzátartozói Istanbulba érkeztek. A családtagok száma több, mint száz nő és gyermek. **Elutazásukat a bolgár-szovjet viszony alakulásával hozzák összefüggésbe.**

AZ IRÁNI HELYZET,

amennyiben Németországot közvetlenül érinti, jólértesült körök szerint a következőkben jellemezhető: A hadköteles korban levő német birodalmi állampolgárságú férfiakat ki kellett szolgáltatni az angoloknak, akik a maguk részéről ezek közül a birodalmi németek közül mintegy ötvenet átadtak a Szovjetnek. Nem felel meg a valóságnak és a Wilhelmstrassen tudatos hazugságnak mondják azt az állítást, hogy a német követség meg akarta akadályozni a német birodalmi férfiaknak angol nyomásra történt kiszolgáltatását, vagy más tekintetben nem járt el korrektül. Egyébként ezzel az állítással indokolják a mostani bevonulást az iráni fővárosba. A német asszonyok és gyermekek, valamint az idős férfiak és a követségi személyzet elutazásának módozatairól egyelőre még nem kezdődtek tárgyalások.

Ami az iráni általános helyzetet és a sah lemondását illeti, a Wilhelmtsrasse köreinek véleménye szerint az eddigi uralkodó elhatározása felismerhetetlen jele annak, hogy politikája: az engedékenység az angolok és a szovjet iránt, akikről azt hitte, hogy építhet igéretükre, **hajótörést szenvedett.** A sah más középkeleti körökhöz hasonlóan nyilván rémülettel vette tudomásul, — jegyzik meg Berlinben —, hogy **az angolok készek az ország egyes részeit s az eseményekben szerepet nemjátszó birodalmi németeket kiszolgáltatni a bolsevistáknak.** Különböző értesülésekből világosan meg lehet állapítani, hogy milyen hatást keltett középkeleten az angoloknak ez a magatartása, állapítják meg a MTI jelentése szerint a Wilhelmstrassen.

WASHINGTONBAN

hivatalosan közzétették a »tüzelési parancs« szövegét; eszerint »az Egyesült Államok Atlanti óceáni hajóhada kész az Egyesült Államok és Izland között a hadianyag-kölcsönzési szállítmányok cselekvő fegyveres védelmére...« Knox tengerészeti miniszter bejelentette, hogy »amennyire csak lehet, védelmezni fogjuk« az Egyesült Államok és Izland között a brit és szövetséges hajókat. Sokan ezt úgy értelmezik, — jelenti az NST. — **hogy ez már a hajókaravánrendszert jelenti.**

HOOVER

volt amerikai elnök rádióbeszédet mondott és ebben bírálta Roosevelt azokat az intézkedéseit, amelyeket a szenátus és a közvélemény beleegyezése nélkül hozott, pedig ezek az intézkedések a háborút idéznék elő. Hoover szerint a Szovjet támogatása helyett észszerűbb volna Amerika védelmét fokozni.

APOLLÓ FILMSZINHÁZ

Film a leleményes férjhezmenés művészetéről.

Kislány — nagy kaland

Joan Blondell és **Melvyn Douglas** főszereplésével.

Kísérő műsor: **Olajos magvak** (kulturfilm). — **Híradó!**

Magyar jelentés

Honvédeink a szovjet csapatok minden ellentámadását visszaverték

Budapest, szept. 17. (MTI) Azokat a nagyszabású hadműveleteket, amelyeknek során a szövetséges erők a Budjenni hadsereg ukrajnai arcvonalán számos helyen áttörtek és az ellenség lendületes üldözése közben igen jelentős további sikerek lehetőségét nyitották meg, a szovjet csapatok a honvédek arcvonalán kétségbeesett ellentámadásokkal igyekeznek ellensúlyozni azt.

Fokozott tűzérségi és aknavetőtűz után hét helyen kísérelte meg az ellenség rohamcsónakokkal és motoros vontatású vízijárművekkel a Dnyeper nyugati partjára való átkelést.

Valamennyi támadásuk véresen omlott össze.

Az egyik helyen, mintegy két zászlóaljjal végrehajtott vállalkozása során az ellenséget a honvédkötelékek pusztító tüze még a víz tükrén semmisítette meg.

Igen sok szovjet katona fulladt a vízbe s csak kevésnek sikerült visszafordulva elérni a folyó keleti partját. Saját veszteségünk elenyésző. Repülőink folytatták bombatámadásaikat. Egy repülőgépünk nem tért vissza.

Berlin, szept. 17. (Német TI) Mint katonai részről jelentik, a bolsevisták szeptember 16-án a Dnyeper alsó folyásánál támadást kíséreltek meg a magyar állások ellen. A magyarok azonban idejében felismerték a szovjet erők szándékát. A bolsevista támadási kísérlet a magyar csapatok leghevesebb elhárító tüzében összeomlott s a bolsevisták súlyos vérveszteségeket szenvedtek. (MTI)

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

Keleten támadó mozdulataink a legnagyobb méretű hadműveletté fejlődnek.

Német tengeralattjárók az Atlanti-óceán északi részén elsüllyesztettek hat ellenséges kereskedelmi hajót, összesen 27.000 tonna tartalommal.

Harci repülőgépek az Anglia körüli tengerrészen a szerdára virradó éjjel alacsony támadásokkal két nagy teherhajót súlyosan megrongáltak. Megtámadtak azonkívül Anglia délkeleti partján kikötőberendezéseket, valamint több repülőteret.

Észak-Afrikában szeptember 15-én német harci repülőgépek a Líbia és Egyiptom közötti határon megtámadtak és tűzfegyvereik tüzével szétszórtak brit gépkocsigyülekezéseket. A 16-ára virradó éjjel a Kairó melletti Heliopolisz repülőtere ellen intézett német repülőtámadás nyomán nagy tüzek és robbanások keletkeztek repülőgépszínekben és lőszerraktárakban.

Az ellenség a szerdára virradó éjszaka csekély erőkkel kevés romboló- és gyujtóbombát dobott néhány délnyugatnémetországi helységre. Lakónegyedekben épületkárok keletkeztek. A tengerészeti tüzérség lelőtt két, a légvédelmi tüzérség egy brit bombázót. (MTI.)

Ellentétes hírek Teherán megszállásáról

Bern, szept. 17. A sah lemondása után az angol és szovjet csapatok versenyre kelve megindultak Teherán megszállására. A legújabb jelentések szerint szovjet páncélos kötelékek és gépesített tűzérség már bevonult a perzsa fővárosba, míg a másik oldalról, dél felől, repülőgépeken a helyszínre szállított angol csapatok kezdték meg Teherán megszállását.

Ankarán keresztül érkezett hírek szerint Riza Palevi lemondásával és Mohamed Riza trónralépésével az államválság korántsem intéződött el. Homály fedi, hová rejtették a koronaékszereket és nagyon kérdéses — hangsúlyozza az NST — vajjon feltartóztatható-e egyáltalában az iráni állam széthullása. Ali Furugi iráni miniszterelnök a parlament késő éjszakai ülésén mindenesetre sajnálkozását fejezte ki, hogy a »legnagyobb erőfeszítés ellenére« sem sikerült megakadályozni a főváros megszállását.

Amsterdam, szept. 17. (Német TI) A londoni rádió jelentése szerint Teherán városát a szovjet és brit haderők teljesen körülzárták. Szerdán reggel ugyancsak az említett jelentés szerint szovjet és brit törzstisztek mentek a városba. (MTI)

Istanbul, szeptember 17. (Német TI Mint a teheráni rádió közli, az iráni miniszterelnök a parlament kedd rendkívüli ülésén többi között a következőket jelentette ki:

— Minthogy az angol és a szovjet csapatok megszállották országunk egyes részeit, igen nehéz helyzetben vagyunk. Az angolok és a szovjet megígérték, hogy nem fognak nyomást gyakorolni ránk. Most azonban a szovjet csapatok előrenyomulnak Teherán felé. Megfelelő katonai intézkedéseket tettünk, hogy feltartóztassuk ezt az előrenyomulást. (MTI)

SZÍRIA — KÖZTÁRSASÁG

London, szeptember 17. (NST.) A Reuter iroda damaszkuszi jelentése szerint Catroux tábornok, De Gaulle levantei seregének parancsnoka szíriai köztársaságot létesített. Új köztársasági elnököt nevezett ki. A Reuter iroda szerint ezzel teljesítették a Szíria függetlenségére vonatkozó ígéretet, amelyet az angolok és De Gaulle hívei tettek a Szíriába való bevonulás előtt. A szíriai kormány lemondott.

BURGASNÁL MEGTÁMADTÁK A NÉMET POSTAREPÜLŐGÉPET

Berlin, szeptember 17. A „Délkeleti Hírszolgálat" jelenti Istanbulból:

A kedden Istanbulba érkezett német közlekedési repülőgépet négy tengeri mérföldnyire Burgastól keletre 600 méter magasságban megtámadta két ismeretlen nemzetiségű repülőgép. A repülőgépek körülbelül 300 méter magasságból és két kilométer távolságból gépfegyvertűzzel lőtték a német gépre. Az utasok nem sebesültek meg, a poggyászhelyiséget azonban sok találat érte. A német repülőgép végül is elmenekült a felhők védelme alatt. (MTI.)

Ujabb kilépések a nyilaspártból

— Újabb kilépések a Nyilaskeresztes Pártból. Kedden Kóródy Tibor és Zimmer Ferenc nyilasképviselők küldték el kilépőlevelüket Szálasi Ferencnek. — A kilépett képviselők állítólag Rátz Jenővel, az Imrédy-párt egyik vezetőjével folytatnak tárgyalást. Zimmer Ferenc és Kóródy Tibor máris beléptek a Magyar Megújulás Pártjába.

Laval a sajtó képviselőinek adott nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy továbbra is a tengelyhatalmakkal való együttműködés és egyetértés politikáját kívánja folytatni. (MTI.)

— Négyezer darabbal emelik az osztálysorsjegyek számát. A Pénzintézeti Központ most küldte szét az október ben kezdődő 47. számú új osztálysorsjáték játéktervezetét. A most befejezés előtt álló sorsjátékban még 92.000 darab sorsjegy és feleannyi nyeremény szerepel, a következő sorsjátékban azonban már 96 ezer sorsjegy és 48.000 nyeremény vesz részt. A sorsjegyek számát tehát 4000-rel, a nyeremények számát pedig 2000-rel szaporítják.

METEOR MOZGÓ műsora:

Csütörtökön 5, 7, 9 órakor utoljára: Gary Cooper óriás filmje!

ALIPANG, A FEKETE SZULTÁN

Szombattól: Stan-Pan és Hatosfogat

Vígszinház mozgó

A legremekebb magyar katona-vígjáték:

Csákó és kalap

Főszereplő: **Simor Erzsi, Bilicsi, Csortos.**

Értéket tesz szekrényébe, ha ruhaanyagát

Kőrösi cégnél szerzi be

közvetlen import férfi szövetekben és vászonárúban

PIAC U. 38. TELEFON: 19-11.

Harci jelenetek a szovjet elleni frontról.

A Kormányzó Ur emlékérmet alapitott a Délvidék visszafoglalásának emlékére

Budapest, szeptember 17. (MTI): — **A honvédségi közlöny az alábbi legfelsőbb elhatározást közli:**

A m. kir. honvédelmi miniszter felterjesztésére a magyar Délvidék visszafoglalása emlékére emlékérmet alapítok és azt adományozni óhajtom 1. a m. kir. honvédségen belül azoknak, akik olyan mozgósított alakulatoknál, parancsnokságnál teljesítettek szolgálatot, amely a mozgósítás végrehajtása után mozgósítási állomáshelyét alkalmaztatásából kifolyólag hagyta el, továbbá a Délvidék megszállása kapcsán mozgósított repülő légvédelmi és déli arcvonalon mozgósított határvadász alakulathoz és parancsnoksághoz beosztottaknak, végül a m. kir. szombathelyi 3. és pécsi 4. hadtest alakulataihoz beosztottaknak, amelyek mozgósítást ugyan nem hajtottak végre, de a megszállásban közreműködtek. 2. A m. kir. csendőrség, rendőrség, pénzügyőrség, katonai közigazgatás, valamint a MÁV és Posta tagjai és közigazgatás azon polgári személyei részére, akik régi állomáshelyüket a visszafoglalt Délvidékkel kapcsolatosan teljesítendő szolgálat céljából 1941. évi április hó 7. és április 30. közötti időben elhagyták. Minden fentiekben fel nem sorolt alakulatokra, illetve személyekre vonatkozólag az esetleges adományozás jogát magamnak tartom fenn.

Kelt Gödöllőn, 1941. évi szeptember hó 4. napján.

Horthy sk. vitéz Bartha sk.

Magyarországon nincs és nem is lesz élelmezési baj

Győrffy-Bengyel miniszter üdvözlése a Közellátási Hivatalban

Szerdán délelőtt üdvözölte az Országos Közellátási Hivatal tisztviselői kara Győrffy-Bengyel Sándort, az új közellátási minisztert. A tisztviselők nevében dr Weisz István államtitkár köszöntötte a minisztert.

A miniszter válaszában megemlékezett elődjének, dr Laky Dezsőnek nagy érdemeiről és fáradhatatlan munkásságáról. Beszéde további során azokkal a célkitűzésekkel foglalkozott, amelyeket már a rádió útján ismertetett a nagy nyilvánossággal és hangoztatta, hogy a feladatok megoldásához munkatársainak segítsége nélkülözhetetlen.

A közellátási munkaközösséghez tartozó tisztviselők komoly munkára felkészült gárdájára akar építeni. A legsürgősebb feladatok közé tartozik a közélelmezés terén mutatkozó problémák gyors megolása. **Magyarországon élelmezés szempontjából nincs baj, nem is lesz baj, a hiba csak ott van, hogy a meglévő mennyiségek nincsenek azon a helyen ahol azokra szükség van. Ezen változtatni kell.**

Biztosítani fogják azt, hogy a megállapított fejadagokat mindenki pontosan megkapja, mert ezáltal helyreáll az a bizalom, amely az eredményes közellátás alapfeltétele. **Erélyes intézkedésekkel és kérlelhetetlen szigorral fojtja el a jövőben még a kísérletét is annak, hogy egyesek a közellátás rendjét zavarni próbálják.**

Bejelentette, hogy Közélelmezési Hivatal vezetését Lossonczy István debreceni főispán veszi át, aki mint államtitkár a közélelmezéssel kapcsolatos ügyekkel foglalkozik. Beszéde végén a tisztviselői kar bizalmát és odaadó munkásságát kérte a magyar közellátásra váró nagy feladatok megoldásához.

Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után a Közellátási Hivatal vezetői bemutatták a tisztviselőket az új miniszternek, aki a megjelentekkel szívélyesen elbeszélgetett.

Berlin, szeptember 17. (Német TI.) A keleti arcvonal déli szakaszán vivott harcokban gyorsan előretörő német csapatok birtokba vettek egy fontos pályaudvart. Közvetlenül azután déli irányból a szovjet csapatrészek vonultak a pályaudvar felé, onnan kellett volna ugyanis elszállítani őket. A gondtalanul közeledő és mitsem sejtő bolsevisták nagyon csodálkoztak, amikor a pályaudvaron német csapatokat találtak s nagyobb ellenállás nélkül megadták magukat. (MTI.)

Felrobbant svéd hadihajók

31 halott és 11 sebesült — Két romboló elsüllyedt

SOCKHOLM, szeptember 17. Mint a Svéd Távirati Iroda jelenti, szerdán délelőtt a Stockholm előtti szigetcsoport vidékén egy svéd torpedórombolókötelékben súlyos robbanás történt, amelynek következtében három romboló rendkívül súlyosan megsérült. A sérült hajó közül kettő elsüllyedt.

A szerencsétlenségnek az eddigi megállapítások szerint 31 halottja és 11 sebesültje van. A svéd rádió közlése szerint mindhárom megsérült romboló elsüllyedt. Valószínűnek tartják, hogy az egyik hajó lőszerkészlete robbant fel, ez okozta a szerencsétlenséget. (MTI.)

Stockholm, szept. 17. (Stefani) A Goetheborg torpedórombolón súlyos robbanás történt. Később a Horn és Ugola II. osztályú torpedórombolókon is történtek robbanások. A Goetheborg és a Horn elsüllyedt, az Ugola súlyosan megsérült. Mintegy 30 ember meghalt, 15 megsebesült. A robbanás oka ismeretlen. A vizsgálat megindult. (MTI)

Amerikai politikus feltünö kijelentései

Hilligs (Montana) Német TI. Wehler szenátor az Associated Press szerint rádióbeszédében felszólította Rooseveltet, hogy ha az Egyesült Államokat harcba akarja vinni, tegye ezt alkotmányos úton. Roosevelt maga is kijelentette korábbi beszédeiben, hogy a hajókíséret lövöldözést jelent, a lövöldözés pedig háborút. Roosevelt most parancsot adott az amerikai hajóhadnak arra, hogy lőjjön, ellentétben azzal a korábbi szent fogadással, hogy az USA fiait nem küldi idegen hadszinterekre. Rooseveltnek van ugyan hatalma arra, hogy háborút folytasson hadüzenet nélkül, de alkotmányszerinti joga semmi esetre sincs erre.

Newyork, szeptember 17. (Német TI) Mint az Associated Press jelenti, Halifax angol nagykövet a londoni sajtóértekezleten kijelentette, hogy az angolok örömmel üdvözlik az Egyesült Államok előretörését, amint az Izland megszállásában kifejezésre jut, mégha ezek a területváltoztatások a háború után is fennmaradnának. Ő — mondotta Halifax — ebben a »kifelé törő amerikai pionír-szellem feltámadását« látja. (MTI)

Amsterdam, szept. 17. Mint a Reuter iroda Camberrából jelenti, Fadden ausztráliai miniszterelnök szerdán a képviselőházban kijelentette, lehetséges, hogy igen rövidesen végefelé közeledik az a tehermentesítési időszak, amelyet a bolsevisták nyujtotta Nagybritanniának. (MTI)

Rövid táviratok

Berlin, szeptember 17. (Német TI.) A bolsevistáknak azt az állítását, hogy csak alárendelt közegek lövik agyon a sebesült német foglyokat, megcáfolta a 21. bolsevista gyalogos ezred német hadifogságba került parancsnoka. Kijelentette, hogy a legtöbb esetben a politikai biztosok adnak parancsot a német foglyok agyonlövetésére. A bolsevista ezredparancsnok megerősítette, hogy az ő ezredében túlbuzgó századparancsnokok pisztolyukkal lőtték le a német foglyokat. Egy másik ezredben egy századparancsnok szemrehányást tett a politikai biztosoknak német foglyok agyonlövése miatt, mire a politikai biztos lelőtte a tisztet. (MTI.)

Istanbuli körökben úgy tudják, hogy a török nemzetgyülés rövidesen ratifikálja a legutóbb Magyarországgal és Svájccal kötött kereskedelmi szerződést. (MTI.)

Gandhi — mint Bankogkból származó hírek mondják — hivatalosan is rosszalta az angoloknak Iránban foganatosított rendszabályait. (MTI.)

Stockholmi Afton Bladet jelenti: Vavel tábornokot Tifliszbe várják. Azt várják, írja a lap, hogy Tifliszben egy angol—szovjet katonai bizottság a védelem folytatására terveket fog kidolgozni. (MTI)

Berlini katolikus egyházi körökből közlik, a keleti hadjárat kezdete óta hét tábori lelkész halt hősi halált, 11 lelkész megsebesült. (MTI)

Háztulajdonosok figyelmébe!

Még most készíttessen a tél beállta előtt fagymentes vízvezetéki kutat

Kolozsvári János

vízvezetékszerelőnél, Csapó u. 56. Saját találmány! Tökéletesen fagymentes! Ilyen még nincs!

HUNGARIA FILMSZINHAZ

MA: Kodolányi János színműve:

Földindulás

megdöbbentő történet az ormánsági magyarság nagy betegségéről; az egykéről. Fősz.: Páger Antal, Simon Marcsa, Bilicsi T., Kiss F. és Eszenyi Olga. — Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor. — Híradó.

Sok száz megelégedett rendelőre hivatkozik

Bolla

az igazán jól öltözködő urak szabója

Uriszabóság: Piac-u. 32. Tel. 31-46.

Izgalmas tárgyalás a gyújtogatással vádolt béres bűnügyében

Három beismerő vallomás után most tagad a vádlott — Drámai részletek a kihallgatáson — Elnapolták a tárgyalást újabb tanuk kikérdezése miatt — Csütörtökön tárgyal tovább a rögtönítélő bíróság

A debreceni törvényszéken a rögtönítélő bíróság szerdán délelőtt kezdte meg a tárgyalást **Balogh** József 27 éves cirkópusztai béres bünügyében, akit gyujtogatással vádolnak. A tanács elnöke dr **Jeney** Sándor, a törvényszék elnöke. A bíróság tagjai: **Fövenyessy** Sándor, **Trásy** András, Cs. **Sebestyén** György, dr **Papolczy** Gyula, pótbíró dr **Tomola** Béla. A vádat dr **Perec** Sándor ügyész képviselte. Szakértőként idézték a bíróság elé dr **Säntha** Károly egyetemi tanárt, dr **Horváth** Arthurt, dr **Jánossy** Gyulát. Dr **vitéz Roncsik** Jenő tüzoltófőparancsnok és **Zöld** János gazdasági felügyelő is mint szakértők jelentek meg. Megjelent a tárgyaláson dr **Mező** Sándor, az ügyészség elnöke is.

A bíróság elé tíz órakor vezették **Balogh** Józsefet.

Az elnök ismertette a rögtönbíráskodással kapcsolatos rendelkezéseket, majd a személyi adataira vonatkozólag kérdezte meg **Balogh** Józsefet, aki elmondotta, hogy 27 éves, Nagygyantiban született, béres a cirkópusztai uradalomban. Felesége van és egy gyermeke. Katona volt, büntetve nem volt.

Elnök: Van magának más neve is?

— Az anyám második férje után Helmeczi Józsefnek is hívnak.

— Miért van bekötözve a kezefeje?

— Szeptember 2-án, mikor éjszaka az istállóégés történt, délután kaszáltam és a kasza bevágta a kezem fejét. Az istállólámpástól pedig, amikor levettem az égésnél, égési sebet is kaptam a kezemen.

A vád

Az ügyész előterjesztette vádját, melynek értelmében a vádlott **szeptember 2-án este 10 órakor meggyujtotta gyufával az istálló tetőzetéről lecsüngő cirokszárakat és így gyujtotta fel az istállót. Az épület és az állatok pusztulásával 50.000 pengős kárt okozott. Bejelentette, hogy a tárgyalás akadálytalanul megtartható, az orvosszakértők megvizsgálták Balogh Józsefet és ép szervezetűnek és ép elméjűnek találták. A tárgyalás megtartásához szükséges karhatalom és az esetleges ítélet végrehajtásához a bakó rendelkezésre áll.**

Elnök: A szakértő urak közül többen nincsenek jelen, kívánják a tárgyalást?

Ügyész: Azonnal jönnek a szakértők, nem szükséges a felfüggesztés.

Dr Szentpályi **Kálmán** védő: **Kérem a** tárgyalás felfüggesztését, míg a szakértők megjönnek.

A bíróság néhány perces szünet után folytatja a tárgyalást, mert közben megjöttek a szakértők.

A vádlott kihallgatása

Elnök: Megértette Balogh József, hogy mivel vádolják? Bünösnek érzi magát?

— Megértettem a vádat, de a bünösség más lapra tartozik!

— Hogy érti azt, hogy más lapra tartozik?

— Nem úgy van az eset, ahogy leírták, én nem gyujtottam fel az istállót.

— Ki gyujtotta fel?

— A lámpa.

Elnök: Volt a maga családjában súlyos beteg?

— Az apám tüdőbajban halt meg, anyám elmezavaros, idegbeteg. Én beteg soha nem voltam. Van egy testvérem, a Mihály, aki velem együtt szolgált az uradalomban, de most lopás miatt letartóztatták és idebent van a debreceni fogházban. Azzal vádolják, hogy a gazdaság magtárából lopott többször, másokkal.

Elnök: Milyen hatással volt magára az öcsse dolga?

— Bántott nagyon, de úgy gondoltam, hogy ki mint vet, úgy arat.

Elnök: Történt valami az anyjával az esettel kapcsolatban?

— Az öcsémet szombaton tartóztatták le, az anyám vasárnap akasztotta fel magát, de levágták, két óráig volt eszméletlen. Bántotta a szégyen.

— Az istálló mikor égett le?

— Kedden éjszaka.

— Mióta cselédkedik?

— Hat elemi osztályt jártam és azután cselédnek szegődtem. A cirkópusztai uradalomban 13 éve dolgozom.

— Mennyi a jövedelme mint béresnek?

— Egy évre 14 mázsa búza, két mázsa árpa, két mázsa rozs, 40 kiló szalonna, lakás, tüzifa, egy hold tengeriföld és 200 négyszögöl veteményes.

— Haragudott valamelyik felettesére?

— Nem volt bajom senkivel sem.

A lámpa okozta a tüzet

— Mondja el, hogyan történt az égés.

— Úgy volt az, hogy szeptember 2-án délután kaszáltam és a kasza elvágta a kezem fejét. Az uradalom gépésze bekötözte a kezemet és én a lakásomra mentem, mert éjszakás voltam az istállóban. A jószágokat akkor kötötték be először és az ökrök bántották egymást. **Kubik** János béresgazda azt mondotta, hogy jó lesz, ha világítok éjszaka és ezért a saját viharlámpáját ide is adta. Ő töltötte meg petróleummal és az istállóban felakasztottam a gerendákra. A feleségemtől mikor elköszöntem, pirosfejű gyufákat tettem a nagykabátom zsebébe és úgy mentem az istállóba. Az ajtóban háromnegyed nyolc órakor beszélgettem a társammal arról, hogy reggel hajtják a csikókat Nagyiványra. Hajdú Józsi bácsi, a csikós, aki az istálló másik végében lévő csikókra ügyelt, cigarettára gyujtott, ahogy beszélgettünk. Én odatartottam a lámpát, azt is meggyujtotta. Ágyat csináltam magamnak a betonmedence mellett és lefeküdtem. A lámpa pislákolt a középső ágason. **Én csak arra ébredtem fel, hogy a lámpa felcsavarva volt, üvegje elcsattant és jött kifelé a láng. A padlás, mely cirokból volt, a lámpa felett már lobogva égett. Lekaptam a lámpát és letettem a beton szélére. Akkor égettem meg a kezemet. Kiabáltam Hajdú Józsi bácsinak, hogy ég az istálló, segítsen. Az ökröket igyekeztem kimenteni, de azok megvadultak a tüzes üszöktől. Négyet kiszabadítottam, de a többivel nem birtam, belelöktek a jászolba. Kimenekültem, mert egy láng volt a padlás már. Az istállóba égett a télikabátom is.**

— Miért vállalta magára a gyujtogatást, ha nem maga gyujtotta fel?

— Féltem a csendőröktől.

— Miért vállalta az ügyész úr előtt, a vizsgálóbíró úr előtt?

— Azt mondották a csendőrök, hogy egyformán mondjam el továbbra is. — Gondoltam, majd a tárgyaláson mondom el az igazat.

— Tudta, hogy a gyujtogatásra rögtönbíráskodás van?

— Tudtam.

Letagadta, hogy volt gyufája

Az elnök felolvasta a csendőrök előtt tett vallomást, melyben részletesen leírták, hogy gyujtotta meg gyufával a padlásról lelógó cirkot. Ismertette az ügyész előtti vallomást, melyben azt is elmondotta, hogy előbb a lámpára hivatkozott, mint a tüz okozójára, de később rájött, hogy azzal nem védekezhet és beismerte a gyujtogatást. Elmondotta azt is, hogy **letagadta Hajdú József előtt azt, hogy van gyufája és az istállóban vele gyujtotta meg a lámpát. A feleségének azt mondotta a tűz után, hogy a csendőrök előtt úgy mondja, hogy nem volt gyufa a háznál és gyufa nélkül ment az istállóba éjszakázni.**

— Igaz, hogy letagadta, hogy gyufa volt a zsebében és a feleségét is hamis vallomásra akarta rábírni? Miért tette ezt?

— Hát csak azért, hogy pászoljon a szó az első vallomáshoz, melyet a csendőrség írt.

— Ezt aligha hiszik el magának!... Itt van a vizsgálóbíró előtt tett vallomása, melyet azzal kezdett: Bünös vagyok, még pedig nagyon.

Elmondotta a vizsgálóbíró előtt, hogy **nagyon bántotta az öccse sorsa, arra gondolt, hogy mint tolvajt majd felakasztják. Az anyja öngyilkossági kísérlete is nagy hatással volt reá. — Előbb öngyilkosságra gondolt, de később arra, hogy kárt csinál elkeseredésében. Azért gyujtotta fel az istállót.** Nagyon zavart volt és csak a nagy lángokra eszmélt arra, hogy mit csinált. Rémülten mondta: **Jaj Istenem, mit csináltam!**

— Ezt mondotta a vizsgálóbíró előtt?

— Ezt, mert így kellett mondanom, hogy az első vallomáshoz stimoljon a többi is. Így mondták a csendörök.

— Azt is mondta: Isten elvette az eszemet, nem gondoltam arra sem, hogy rögtönbíráskodás van! Nem jobb lenne, ha megmondaná az igazat?

— Az igazat mondom, nem gyujtottam fel az istállót.

A vádlott kihallgatása után a bíróság a tanuk kihallgatását kezdte meg. Elsőnek Kapitány János uradalmi intézőt kérdezték meg, aki elmondotta, **hogy Balogh Józsefet kifogástalan cselédnek ismerte. Nem volt ellene évek óta panasz,** csak egyszer mondotta, hogy nem dolgozik vasárnap, mikor munkára küldte. A gyujtogatás után azt mondotta neki Balogh, hogy a lámpástól gyulladt meg az istálló.

Hajdú József csikós, aki ugyanabban az istállóban aludt, arról tett vallomást, hogy éjszaka öt kiabálással költötte fel Balogh. A padlás már égett akkor nagyon. A lámpa már a beton szélére volt téve. **Én igyekeztem a csikókat kimenteni, 23-at kiengedtem, de 29 odaveszett,** mert nem mentek a kijárathoz, ott nagy volt a füst. Ahogy én kibujam az istállóból leszakadt az égő padlás is.

Elnök: Maga gyujtotta meg a lámpást?

— Én gyujtottam meg.

— Mondotta Balogh azt, hogy odahaza nincs gyufája?

— Nem mondotta.

— A csendőri jegyzőkönyvben pedig maga így mondotta,

— Nem mondottam.

— Ott égett a padlás, ahol a lámpa helye volt az ágason?

— Nem, egy méterrel távolabb.

Vádlott: A tanu nem nézte meg jól, hol égett a padlás.

Elnök: Mit mondott magának a tüzről Balogh?

— Azt mondotta, hogy a lámpától gyulladt meg. Ez nem volt előttem gyanús, csak akkor, mikor a szemlén nem gyujtotta meg a viharlámpa a rárakott szalmát sem. Akkor gondoltam, hogy a lámpától mégsem gyulladhatott meg.

— Mondotta magának Balogh a tűz után, hogy jó, hogy nem volt gyufája, mert még gyanúba vennék a csendőrök?

— Nem mondotta.

— Volt baj az ilyen lámpákkal máskor is?

— Volt, de nem égettük egész éjszaka.

Jámbor, szelid cselédember

Kubik János béresgazda arról beszélt, hogyan adta át a saját lámpáját Baloghnak. **A lámpa jó volt, igaz, hogy egyszer már begyulladt és az ökör is leverte a szegről az istállóba, de bajt nem okozott.** Baloghot igen jámbor, szelíd cselédembernek ismerte.

Makai Benedek éjszakai őr a vallomása szerint este fél 10-kor benézett az istállóba és ott találta Balogh Józsefet, aki aludt és az ágason pislákolt a lámpa. A tüz 10 órakor tört ki. Balogh a tüznél azt mondotta: **Jaj, Istenem, mi lesz velünk!**

Balogh Józsefné, a vádlott felesége elmondotta, hogy férje vitt magával néhány szál feketefejű gyufát.

Elnök: A férje pirosfejű gyufáról beszélt.

Vádlott: Vittem a feketefejűből is néhány szálat.

Baloghné: A férjem éjszaka fél háromkor tért haza, azt mondotta, hogy a lámpától gyulladt meg az istálló. Nagyon sajnálta a szegény állatokat. Az égéshez én nem mentem ki, mert gyermekágyba feküdtem. A férjem mondta, hogy a csendőrök előtt tagadjam le, hogy gyufa volt a háznál.

— Gyanusították már akkor a férjét, mikor erre kérte?

— Igen, már beszélték és a csendőrök is kikérdezték már. Férjem izgatott volt akkor nagyon.

Husi Lajos csendőr alhadnagy arról beszélt, hogy a gyanú úgy terelődött Baloghra, hogy megtudták, hogy azt mondotta, hogy nincs gyufája, pedig délután vásárolt részükre gyufát az anyósa és lakásukra vitte. A kihallgatáson először azt mondotta, hogy a lámpa gyujtotta meg a padlást, de később mikor próbát tartottak egy másik viharlámpával és a felesége is megmondotta, hogy volt gyufája, akkor beismerte a gyujtogatást.

Az orvosszakértők véleménye

Dr Horváth Arthur orvosszakértő elmondotta, **hogy ép testünek és átlagon felüli értelmű, ép szellemű ember Balogh József. A tanító annak idején javasolta, hogy nagyobb kiképzésben részesitsék, mert tehetséges, de szülei nem iskoláztatták tovább.** Az öccse letartóztatása anyja öngyilkossági kísérlete komoly befolyással volt rá és bizonyos korlátozást okozott a tett idején szabad elhatározására. A büncselekmény elkövetését határozottan tagadta, szemben előző vallomásaival. Dr **Säntha** Kálmán véleménye szerint a vádlottnak alaptermészete is elősegítette, hogy a lelkifolyamat kifejlődjön abban az irányban, hogy bosszúból gyujtogasson. Dr **Jánossy** Gyula csatlakozott a többiek véleményéhez.

Vitéz dr **Roncsik** Jenő tüzoltófőparancsnok, mint szakértő elmondotta, **hogy a viharlámpa, ha jó, nem okozhat tüzet. Két óráig letakarva tartotta az égő lámpát szalámval, szénával és nem okozott tüzet.**

Zöld János gazdasági felügyelő szerint az 57 méteres istálló pusztulásával, az állatok elégésével közel 50.000 pengő a kár.

Helmeczi Sándorné 50 éves, a vádlott anyja elmondotta, hogy nagyon megrendítette lopás miatt elfogott fia sorsa. **Öngyilkos akar lenni,** elővette a kötelet is, de **szívrohamot kapott** és elájult. **Úgy találták meg a szomszédok. Két óráig volt eszméletlen.**

— A családunkon valami átok van — mondotta sírva —, egyik fiam után a másik kerül bajba.

Elnök: A fia mondotta, hogy gyulladt meg az istálló?

— A lámpáról beszélt és azt mondta, hogy ő volt a hálós az istállóban.

A védő kérte annak bizonyítását, hogy az uradalomban máskor is baj volt a viharlámpákkal, tanukat kérdezzen meg a bíróság. A kérést teljesítették és három tanut idéznek meg az uradalomból.

A tárgyalást csütörtökön délután folytatják.

Mit kell tudni a házhelyakcióról

Érdekes felhívást adott közzé Lukács Béla, a Magyar Élet Pártjának elnöke. Megállapítja, hogy a kormánynak ez év májusában kiadott és a házhely-akcióról szóló rendeletének jelentőségét nem mindenütt ismerték fel világosan. Felhívja ezért a pártvezetőségek figyelmét, hogy azokban a községekben és városokban, ahol legalább tíz házhelyigénylőre lehet számítani, kérjék a családi házhely-akció megindítását. Az elöljáróságoknak a benyújtott kérelmek alapján a legsürgősebben meg kell kezdeniök az eljárást. Meg kell vizsgálni: van-e a községben beépítetlen házhely szabadkézből vásárolható vagy állami elővásárlással megszerezhető alkalmas ingatlan. Ha ilyenek nem volnának, akkor a házhelyek céljára alkalmas ingatlanok tulajdonosait arra lehet kötelezni, hogy földjüket, házhelyüket megállapított becsértéken mellett átengedjék.

Akit a miniszter házhelyhez kíván juttatni, annak az ingatlan becsértékének 20—25 százalékát kell kifizetnie, a hátralékot pedig három százalékos kamat mellett 20—25 év alatt törleszthetí. Az új házhelytulajdonosok öt éven belül tartoznak lakóházukat felépíteni. Az építkezéshez segédkezet nyújt az Országos Nép- és Családvédelmi Alap, továbbá az Országos Falusi Kislakásépítő Szövetkezet.

Segítsük többtermeléshez a gazdatársadalmat

— II. közlemény. —

Legutóbbi cikkünk megjelenése óta beszéltünk egy kisgazdával, aki húszholdas birtokán még soha nem próbálkozott a termelés fokozásával. Úgy csinálta, ahogy az apjától tanulta. — Trágyázott hat jószág trágyájával, szántott elég gyenge lóerővel és aratott holdanként hat-hét métermázsát. **Ebben az évben „kitűnő" termése volt, mert tíz hold búzavetésen termett kilencennégy mázsa búza. Ez azonban nagyon ritka és szerencsés kivétel — vallja be —, mióta ő gazdálkodik önállóan, most negyvennégy esztendős, tehát huszonkét esztendő óta harmadszor fordul elő ilyen jó termés.** A legtöbbször öt- hat mázsa az átlagos termás, melyből ha leszámítja a vetőmagot, az adót, munkát, cselédtartást, mert van egy kommenciós cselédje, átlag minden bevetett hold egy métermázsa búzát „jövedelmez".

Utána számolok, talán még ennyi sincs a tiszta jövedelme.

Ekkor előveszem a statisztikai kimutatást és eléje tárom. Hollandia átlag holdanként 17, 18 métermázsát termel, de nem ritkák az olyan esztendők, amikor a holdankénti temelés 25, 27 métermázsát is eléri. Nem tízévenként, de van úgy, hogy két-három esztendőn át minden esztendőben.

— Nos, az valami csodálatosan jó föld lehet — mondja kisgazda barátom, s mikor elmondom, hogy homok nagy részben, sőt a dániai föld még homokban is az utolsó, de hektáronként megtermelnek harminc mázsát is, csak néz reám és látszik az arcán, hogy restelli megmondani, de egyáltalában nem hisz a szavamnak. **Rászánok egy félórát, térképet veszünk elő, összehasonlításokat csinálunk a magyar állapotokkal, elmondom a földrajzi fekvés és a többi gazdasági adottság körülményeit, végre meggyőzöm.** A magyar parasztember hihetetlenül értelmes, tanulékony, csak persze foglalkozni kell vele. Tűnődik, morfondírozik, aztán megadja magát a ténynek. Sóhajt, s úgy mondja:

— Ez kellene nekünk is, mert van itt nép bőségesen, kellene a több kenyér, a jobb élet!...

És most beszélgetünk a földről, talajról, talajfajtákról, különféle trágyázási módokról. Könyveket, füzeteket veszek elő, nagy érdeklődéssel hallgat, figyel, sőt elöveszi apró kockáslapú „noteszét" és itt-ott felír egy-két adatot, könyvcímet s egyórás beszélgetés után ezt mondja:

— **Isten neki, a következő esztendőben megreszkírozok egy holdat és én is így csinálom, ahogy tetszett olvasni. Trágyát, műtrágyát használok, ha beválik, akkor folytatom a többi területen is, ha nem, akkor marad minden a régiben. Erről azonban még a családomnak sem szólok, majd meglátjuk, hogy észreveszik-e, hogy az egy holdon minden másképpen fejlődik!...**

Tehát annyira hihetetlen előtte az, amit belátott, hogy addig, míg meg nem győződik maga is arról, ami történni fog, még saját családjának se akar szólani, „ne kacagjon ő rajta senki!"...

Sok szerencsét kívántam és a füzetekkel útra indítottam, közben eszembe jutott, hogy vajjon mit fog szólani az a hold föld a húsz holdban az új eljáráshoz, vajjon hogyan fogja fel a kísérletet az a talaj, amelyen soha ebben az életben még gondolatban se dolgoztak másképpen, mint évszázadok óta.

Vajjon ki itt a hibás, ki tehet arról, hogy ez a húszholdas, falujában tekintélyes gazda csak egyetlen egy holdat kíván kísérleti célra felhasználni, de ebben az egy holdban se bízik. Bizonyára nem maga a kisgazda, nem is a környezet, hanem valahol más helyen kell keresni a hibát. **Így elsősorban abban, hogy vagy rossz, vagy nagyon gyatra a hírverése a fejlődő magyar gazdasági életünknek. Másodsorban ott a hiba, ahol első cikkünkben is említettük, minden kísérlet drága, s a húszholdas, átlag öt-hat mázsás terménnyel „dicsekvő" kisgazdának se pénze, se kedve nincs újabb befektetéshez.**

Nézzük elsősorban a hírverést, a propagandát.

Mi minden vasárnap meghallgatjuk a rádió igen érdekes, értékes előadásait. Sajnos, ezek az előadások igen zártkörüek, **kevesen meghallgatják,** elmondhatjuk, **hogy a „földnépének", az ország földműves lakosságának talán öt** százaléka veheti figyelembe, mert hozzás se jut. **Vannak négy-ötezer lelkes magyar községek, ahol az egész községben három-négy rádió vevőkészülék-nél több nincsen. Ezek az előadások tehát csak cseppek a tengerben.** Tehát vagy a rádiót kell még népszerűbbé tenni olcsóságával, néprádiós propagandájával, vagy más megoldást találni ezeknek az előadásoknak szélesebb körben való ismertetésére. Nem írott malaszt akar lenni az az előadás egyik se, hanem segíteni, tanítani, gyarapítani akar minden magyar parasztot. — A mostani helyzetben ezt még igen kis mértékben is alig éri el.

Marad a másik megoldás, az olcsó füzet, népszerűsítő írás. Ebből is van tagadhatatlanul. **Hirtelen százakat lehetne felsorolni, itt azonban az a hiba, hogy ezek az ismeretterjesztő könyvek, füzetek, írások igen korlátozott példányszámban jelennek meg és nem egy esetben igen magas stílusban íródtak, hogy csak a képzett, kimondott szakemberek élvezhetik, használhatják.** Tenger sok idegen szóval, kifejezéssel, tudományos tétellel és más effélével, holott ezekre a népszerűsítés szempontjából semmi szükség nincsen. Érezhető, egyszerű, világos, magaros nyelvi kifejezésekkel íródjanak ezek a könyvek, füzetek, ismeretet adó írások.

Inkább kisebb terjedelemben, de minél nagyobb példányszámban. El mondhatjuk, hogy itt a tíz-húszezer példányok is alig jelentenek valamit. Itt csak százezres példányokról lehet szó, mert akkor minden érdekelt gazda kezébe biztosan odakerül. Minél többen olvassák, minél többet olvassák, minél többet forgatják, annál biztosabb, hogy mindig többen és többen veszik használt, fordítják arra, hogy a magyar mezőgazdaság valóban megújhodjon.

Elképzelhetetlen az, hogy akkor, amikor másról nem hall, másról nem értesül a kisgazda társadalmunknak kilenceven százaléka, mint csupán arról, ami őt alig érdekli, a napi politikáról, akkor hogyan várjuk, hogyan reméljük, hogy szívvel-lélekkel, meggyőzött lelkiismerettel a saját javát, boldogulását és az ország előbbrejutását akarja szolgálni. Jó hírverés többet jelent minden látszatpropagandánál. **De ennek a hírverésnek minden tekintetben olyannak kell lennie, hogy azt valóban arra a célra, amire fel akarjuk használni, fel is használhassuk. Hány és hány értelmes kisgazdánk jutott volna már előbbre és ezzel a fokozott termeléssel az ország gazdasági élete is magasabban állhatna. Kamarák és intézmények, sőt, illetékes gyárak se sajnálják a költségeket erre a célra, az okos hírverésre, mert ez az ami biztosan meghozza a gyümölcsét.** Csak ötöt hat olyan kisgazda kell minden faluban, aki a felvilágosítás és bizonyított adatok alapján rájön, hogy mit kell tennie, ezek a saját boldogulást mutató példájukkal további hírverői lesznek a jó gondolatnak. A példa ragadós, különösen akkor, ha annak anyagi hasznát is látják az emberek.

A másik ok, mely szintén nyomós, sőt talán elsősorban nyomós ok az, hogy újabb, meg újabb befektetéssel igyekezzenek többtermelést biztosítani saját maguknak. A pénz nagy hatalom. Hihetetlen mozgatója az életnek, s így ott, ahol nincs, minden áll és mindent kilátástalanná tesz. **De hogyan legyen ott pénz, ahol egyetlen jövedelmi forrás lehetne a föld, mely éppen azért nem jövedelmez, mert nincs pénz arra, hogy jövedelmezőbbé tegyék a tulajdonosok a földet.**

Akkor tehát, amikor arról beszélünk, hogy a földjavítás és talajjavítás munkálatainál a pénzre is kell gondolni, nem felesleges töprengést ad, hogy miből és hogyan. **Ma a műtrágyagyárak kétségkívül jövedelemmel dolgoznak, amint befejező cikkünkben látni fogjuk. Hiszen, ha nem volna jövedelmező ezeknek a gyáraknak a gyártás, akkor nem foglalkoznának vele. — Itt azonban a magán tőke és érdekeltség semmiesetre sem előzheti meg az országos érdeket. Éppen ezért nem** mindegy az, hogy a gyárak néhány nagy uradalomnak szállítói csupán, vagy az egyetemes magyar mezőgazdasági életnek megfelelő áron juttatnak termékeiből olyan áron, hogy mindenki hozzá jusson. Az árkalkulációra van egy elgondolásunk, melyet szintén befejező cikkünkben ismertetünk, az semmiesetre sem lehet irányadó, hogy aki műtrágyával akarja javítani a

A híres budapesti **SANGHAY BAR** szórakozóhely

Minden este 9 órától éjjel 2 óráig

Ragyogó Sanghay-görlök
Kiváló varieté-műsor. Tánc.

Directrice: **La Bella Novotna**

Horthy Miklós út 60. Tel. 25-74-30.

földjét, az fizesse meg a rendes árat. **Annyit mondhatunk már is, hogy a nagy gazdaság, az eddig is műtrágyával dolgozó uradalmak többet fizethetnek mint azok, a kisgazdák, akik csak kísérletképpen, azért akarnak próbálkozni a műtrágyával, mert írásból, szóból hallották, hogy annak milyen nagy haszna van.**

A kísérletek pompásan beváltak abban az irányban, hogy a műtrágyázás akár kötött, akár kötetlen talajon használ. Éppen Hank Olivér első cikkünkben idézett értékes füzetében olvassuk, hogy „általában nitrogénigényes talajon nitrogénműtrágya, foszforsavigényes talajon pedig inkább valamelyik foszforsav trágya használatának kell előtérbe kerülnie. „Ha pedig feltételezzük, — kisgazdaságokban pedig mindig feltételezhető —, hogy „a talaj sem nitrogén, sem foszforsav vegyületekben nem gazdag természettől fogva, hacsak előzőleg len, vagy dohány előveteményes bőséges, jóminőségű istállótrágyázásban nem részesült, vagy ezen időn belül jól sikerült zöldtrágyázást sem kapott, úgy az esetek 90 százalékban foszforsav trágya mellett nitrogéntrágyát is kell adni a búza alá". „És pedig összel kevesebb, vetéskor 40—50 kg pétisót szórunk, s ha szüksége mutatkozik, akkor tavasszal fejtrágyázással fedezzük a nitrogénszükségletet" és „így minden gyakorlati gazda nyugodtan tehet kísérletet a megosztott kiszórással..."

Természetesen a műtrágyázáshoz a talaj minőségét is ismerni kell, ezt elvégzik a megfelelő, erre a célra rendelt intézmények azzal, hogy megállapítják a talaj minőségét, ebben, vagy abban a vegyi anyagban való szegénységét. — A mennyiségre is ad felvilágosítást az idézett könyv, illeve füzet, mert őszi kalászosok alá rossz előveteményt után, tehát olyan termelés után, mely kiuzsorázza a földet, 100—120 kg pétisó, vagy 80—100 kg kénsavas ammóniák alkalmazása jelent közepes nitrogéntrágyázást, de mindjárt megjegyezhetjük, **hogy ennek a trágyázásnak holdankénti bekerülési ára ma körülbelül negyven pengőt tesz ki. Érthető tehát a kisgazdatársadalom idegenkedése, illetve húzódozása a műtrágyával folytatott talajjavítástól még akkor is, ha ismerik annak hasznát, jól tudja, hogy többet fog hozni a földje, de jelen pillanatban holdanként közel negyven pengőt nem tud áldozni azért, hogy a jövő aratáskor esetleg kétszeres termése legyen.**

Itt van a baj, a súlyos hiba, melynek megvilágosítását következő cikkünkben tesszük szóvá.

Miért rendezik a Biztosítási Napokat?

A magyar társadalmi és gazdasági életnek nagy napjai lesznek szeptember végén előbb Budapesten, azután a vidéki nagyobb városközpontokban azzal a céllal, hogy a biztosításban rejlő nemzeterősítő nagy társadalmi gondolatot a tömeg szeme elé állítsa és arra a legszélesebb körök figyelmét felhívja. A nagyjelentőségű propagandát egy rádióelőadás fogja beveeztni, amelyet a pénzügyminisztérium egyik kiváló államtitkára fog tartani. Nagy eseménye lesz a Biztosítási Napoknak, hogy azokon kiváló külföldi szakemberek is meg fognak szólalni, így p. Németország és Olaszország egyik legelőkelőbb biztosítási szaktekintélye.

A Biztosítási Napok magasabb célt szolgálnak: a magyar nép és társadalom legszélesebb rétegeibe hatoljon el a termékenyítő gondolat, hogy **biztosítani** kell, mert ez a családvédelem egyik legnemesebb eszköze.

Hogy ezen a téren milyen nagy nemzeti érdekek vannak még nálunk elhanyagolva, arra nézve nemrég a BIOSz szakember elnöke igen lehangoló és szomorú statisztikát tett közzé. Magyarország biztosítási statisztikája azt bizonyítja, hogy az összbevétel, tehát a biztosítási állomány és a biztosítottak köre az utóbbi évtizedekben nem fejlődött kellőképen. Az életbiztosításból eredő díjbevétel tíz évvel ezelőtt 42 millió pengőt tett ki, míg a legutóbbi években ezen a téren több, mint 10 millióval sorvadt le a biztosítási érdeklődés mértéke.

A biztosító magánvállalatok közös propagandája fordulatot teremtett az utóbbi évek folyamán ezen a téren és az állami tényezők, valamint az összes biztosító intézetek és intézmények összefogásával sikerült az érdeklődést újból olyan mértékűvé fokozni, hogy az állomány az életbiztosítás ágazatában is újból növekedni kezd.

Ez az örvendetes fordulat igen nagy jelentőségű nemzetgazdasági szempontból; az egyén és a család anyagi biztonságára nézve jelent haladást, mert hiszen az életbiztosítások, kiházasítási és gyermekbiztosítások anyagi ereje éppúgy fokozza a nemzeti jövőt, mint bármely más tőkemozgalom, amely altruisztikus eszmék szolgálatában reális gazdasági eredményeket igyekszik elérni.

A biztosítottak tömegeinek a csoportos népbiztosítások útján való szélesköru bevonása még jobban fokozza a kölcsönös társadalmi segítés gondolatát, mert minél többen kapcsolódnak be a biztosítás szolidaritásába, annál nagyobb a szociális jövő megalapozásának reménye, s annál nagyobb tőkéket lehet a nemzetgazdaság javára is mozgósítani, amely tőkék a milliók filléreiből összetéve voltaképpen újból az egyesített vagyon erejével folynak vissza a gazdasági életbe, ahol gyümölcsöző hatásukat nemzet, állam és közgazdaság egyaránt érezheti.

Hatvan református vasárnapi iskola kezdi meg működését szeptember 28-án

A vasárnapi iskolák az egyháztagok helyes nevelésének egyik leghatásosabb eszközei. A legkisebb gyermekeknél kezdik meg azt a munkát, melynek célja mindenekelőtt a Biblia megszerettetése és Jézus megismertetése. Egész életére jótékonyan kihat a gyermeknek, ha vasárnapi iskolába jár.

A vasárnapi iskolák vezetőinek vállán nagy felelősség, sok munka és gond nyugszik. Éppen ezért mindig esemény számukra, ha egy-egy évet megkezdenek, mert erre alaposan fel kell mindig készülniök.

Most is az idény megkezdése előtt a kistemplomi egyházrész gyülekezeti termében a vasárnapi iskolai vezetők részére értekezletet tartottak, melyen dr Nagy István lelkipásztor, a diakonissza intézet igazgatója elnökölt. Megbeszélték az évi munkaprogramot, a feladatokat és teendőket, melyeket a hatvan vasárnapi iskolában a vezetőknek végre kell hajtaniok. Valamennyien nagy lelki odaadással látnak munkához.

IRÓGÉP kölcsönzése **HURAY,** parkamara T. 17-93

1942. Rádiók Telefon 30-67.

összes típusai egy évi részletre kaphatók

Nánássy Lajos

Telefon 30-67. rádió és villamossági üzletében PIAC U. 85.

Szabó Gyula rendőrtanácsos, a Nemzetvédelmi Kereszt debreceni kitüntetettje a forradalom és oláh megszállás alatti Debrecenről

A Nemzetvédelmi Kereszt kitüntetettjeinek érdemei mögött egy nehéz korszak történelmének hősei állanak, akik az ellenforradalom és román megszállás idején önfeláldozó hazafias cselekedeteikkel a nemzet jobbjaiként igyekeztek a magyarság történelmi értékeit átmenteni szebb napok számára.

Szabó Gyula rendőrtanácsos, a debreceni rendőrség bűnügyi osztályának vezetője.

Szabó Gyula rendőrtanácsost, a rendőrség bűnügyi osztályának kiváló vezetőjét szólaltattuk meg elsőnek a **debreceni kitüntetettek sorából,** akinek 1918 október 31-én, az őszirózsás forradalom szomorú emlékű debreceni napján végbevitt bravuros hőstettéről sokáig legendás részleteket beszéltek az emberek. **Históriai tény, hogy Szabó Gyula rendőrtanácsos 12 debreceni rendőr élén egyedül oszlatta szét a pályaudvaron fosztogató csőcseléket, felvonult a Manlicher-fegyverekkel felszerelt ittas katonák ellen és megmentette a várost a garázdálkodóktól, közben többszáz forradalmárt ejtve foglyul,** akiket mikor előállítottak, zsufolásig megtelt velük a rendőrség udvara.

Nehéz szóra bírni **Szabó** Gyula rendőrtanácsost, nemes szerénységgel hárítja el a kérdéseket. Azután győz az ujságíró kitartása és a meginduló szavakat egy történelmi kor véres és fekete glóriája fonja körül...

Debrecen a forradalmi napok lángjában

— Azon az emlékezetes 1918 október 31-én, a gyászos emlékű forradalom kitörése után, amikor a csőcselék megrohanta a pályaudvart és fosztogatta a vonatokat, majd felfegyverzett ittas katonák soraikból lövöldözve megindultak a város felé. A tömeg egyrésze kísérte őket és már úgy volt, hogy a fosztogatásnak áldozatul esik a város lakossága is, kijelentettem, hogy a tömeg garázdálkodását még véráldozat árán is meg kell akadályoznunk. Rostás István főkapitány kérdőleg fordult felénk:

— Ki jelentkezik az urak közül a feladatra?

— Ketten jelentkeztünk, Papp Lajos ny. rendőrkapitány és én.

— Rostás főkapitány engemet jelölt ki azzal, hogy rendőrökkel menjek a főuccán a Royalig, onnan küldjek telefonjelentést arról, hogy igaz-e az a hír, hogy felfegyverzett ittas katonák a városban is garázdálkodnak és ha igaz, fogjam el őket.

— Lementem a rendőrlegénység közé és megkérdeztem, ki jelentkezik a veszélyes feladatra. Jellemző a debreceni rendőrök hazafias magatartására, hogy valamennyien jelentkeztek. Kiválasztottam 12 markos rendőrt és megindultam velük. A Piac uccán posztoló fegyveres »elvtárs«-tól megtudtam, hogy közben egy járőr jött a 3-as honvéd laktanyából és bevitte az ittas, garázdálkodó katonákat. Erre én a tizenkét rendőrrel végig razziáztam a Hunyadi uccát és a Petőfi teret, ahova ömlött a lopott holmikkal megrakodott ittas csőcselék. A kaaonákat és a civileket közrefogtuk és az »elvtársak« csikorgó fogakkal engedelmeskedtek. Ezután a pályaudvarra mentünk és jelentettem a pályaudvar-parancsnoknak, hogy az elfogott katonákat átadom. A parancsnok végig nézett és azt kérdezte:

— Hány rendőrrel merte ön ezt megcsinálni?

— Tizenkét emberemmel...

— Hogy volt bátorságuk hozzá — ámuldozott felakadt szemekkel.

— Hátha megrohanja a tömeg?

— Azért van kard az oldalamon és azért van pisztolyom, hogy megvédjem magamat és másokat és azért vagyok magyar rendőr.

— Ezután a pályaudvaron fosztogató tömeget részint elzavartuk, részint elfogtuk és előállítottuk a rendőrségen... Hát bizony fekete volt a rendőrség udvara tőlük...

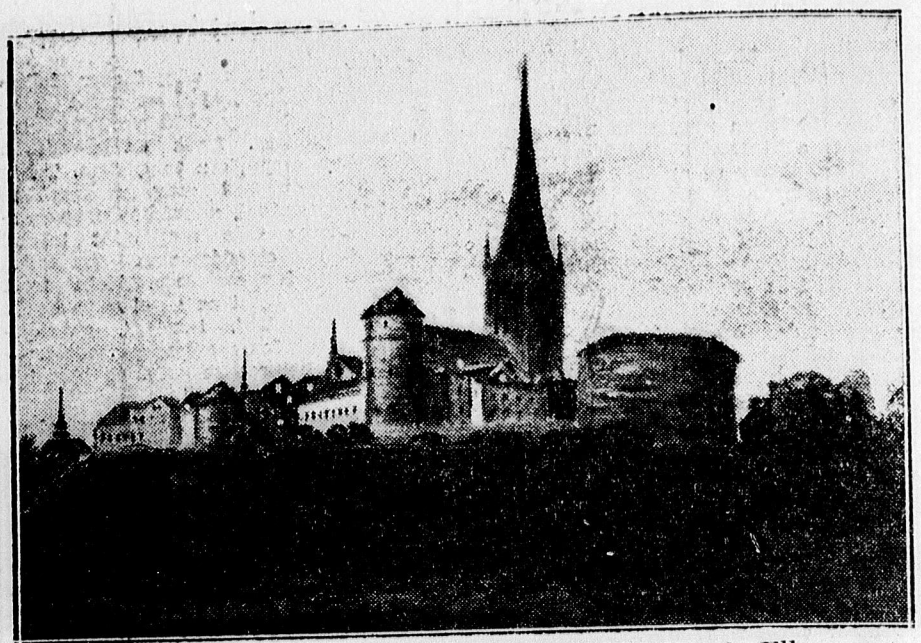
Tűzharc a bécsi vörös gárdával

Ismét az ujságíró veszi át a szót és elmondjuk, hogy a debreceni közvélemény szintén számontartotta nagysikerű munkásságát a kommunista katonai vonatok lefegyverzésénél. Beszélték, hogy vezetője volt a kommunisták és a románok ellen dolgozó szervezetnek és általában Szabó Gyula rendőrtanácsos ezekben az időkben is benne volt minden olyan történelmi ténykedésben, ahol használni lehetett a magyarságnak és könnyű volt kockára tenni az életet. Majd az emlékezetes nagypénteki lövöldözésekre terelődött a szó, amikor hosszú tűzharcban állott a bécsi vörös gárdistákkal.

— A vörös gárdisták lefegyverezték a rendőröket — mondja a visszaemlékezések során Szabó Gyula rendőrtanácsos. — Egy szál karabéllyal jártam a várost. Rámkiáltottak hogy álljak meg, le akartak fegyverezni. Tiszay Zoltán anyakönyvvezetőhelyettessel voltunk együtt és a római katolikus temető felé menekültünk. A gárdisták a híd tetején álltak és onnan tüzeltek ránk. A sírok, sírkövek fedezéke mögül viszonoztuk a lövéseket, miközben formális tűzharc fejlődött ki.

Egy nap a románok börtönében...

A román megszállás napjaira terelődik a szó. Nagyon sokan emlékeznek vissza hálával Szabó Gyula tanácsosnak ezekben az időkben kifejtett működésére, amikor tisztek, jó magyarok tömegét szöktette át a Tiszán, megmentve őket. Közben magát Szabó Gyulát is folyton szemmeltartották a románok, tizennyolcszor tartottak lakásán házkutatást. Heteken keresztül rejtőznie kellett széna- és szalmakazlak tetején s barátainál húzódott meg éjszakára... De mialatt őt üldözték, egyre több magasállású urat és igaz hazafit mentett meg, megszöktetve őket a román szigurancia detektivjei elől. Közben Szabó Gyula tanácsos is folyton készen állott a menekülésre, zsebében ott volt egy igazolvány, melyen vasutas egyenruhában volt lefényképezve s álnéven, mint vasúti pályaőr állt menekülésre készen. Ezt az igazolványt dr. Papp Antal MÁV főintézővel együtt készítették behatolva az üzletvezetőségnek a románok által megszállt irodájába és megszerezve a románok pecsétjét. Felszereltek egy kézihajtányt, Manlicherrel, kézigránátokkal ellátták magukat azzal a céllal, hogy ha tényleg szökni kell, ezen a hajtányon mennek a Hortobágyon át a Tiszáig. Ezidő alatt a rendőrségi szolgálatot is el kellett látni. Ennek kapcsán sok kommunistát letartóztatott Szabó Gyula tanácsos. Nagy mennyiségű fegyvert rejtett el a románok elől barátaival, akik közül Zih Jenő, Nagy Zsigmond, dr. Tóth Emil, Váradi Móritz Bertalan, Kun László és mások voltak nagy segítségére.

Tallin, a régi vár. A Debrecenben tartózkodó Prinztal Ellen eszt festőművésznő festménye.

— Mint rendőrtisztet beosztottak egy izben az egyik román parancsnoksághoz — beszéli Szabó Gyula tanácsos. — Mihali nevű román őrnagy azt a parancsot adta ki részemre, hogy másnap reggelre nagyobb mennyiségű fogatot, sok ezüst evőeszközt és perzsaszőnyeget rekviráljak. Minthogy sem az egyik, sem a másik parancsot nem teljesítettem, Mihali őrnagy az asztalt verve, ordítva megkérdezte, miért nem teljesítettem a parancsot. Erre kijelentettem, hogy a gazdálkodók fogatai a tanyákon vannak, az ezüstneműek és perzsaszőnyegek beszerzésére pedig nem kaptam pénzt.

— Rekvirálni kellett volna — fakadt ki Mihali őrnagy.

— Nálunk a magyar törvény ilyent nem ismer — válaszoltam szárazon — és ha valakitől akarata ellenére vesznek el valamit, azt nálunk rablásnak nevezik — oktattam ki.

A román őrnagy erre gutaütéses roham közben lezáratot, a 25-öt is kiütésbe helyezte. Sikerült azonban néhány óra mulva egy levelet a rendőrséghez kicsempészni és a kapitányság akkori vezetője, Herkely csendőrőrnagy Rásó István akkori főispán közbenjárását igénybevéve kiszabaditott.

— Sok emlékem van nemzetünknek ezekből a tragikusan súlyos napjaiból... — fejezte be a beszélgetést Szabó Gyula rendőrtanácsos, aki a békésre vált időkben is megtalálta a módot ugyanolyan értékes munkával szolgálni nemzetét, mint a történelmi napok sodrában. — Amit tettem, azt egyetlen pillanatig sem tartottam érdemnek. Az minden magyar embernek kötelessége, akit Isten keze odaállított egy posztjára a magyar életnek, hogy őrködjön hazája és magyar testvérei sorsa felett...

Dr Lindenberger János pásztorlevélben közli papságával a debreceni apostoli kormányzóság megszünését

Vasárnapra Te Deumot rendelt el a nagyváradi egyházmegye újraegyesítése alkalmából

Mint ismeretes, XII. Pius pápa »Dioecesium circumscriptionum« kezdetü bullájával széjjelválasztotta a román befolyásra ideiglenesen egyesített nagyváradi és szatmári egyházmegyéket és ugyanakkor egyesítette a visszatért részekkel mindkét egyházmegyének eddig magyar impérium alatt volt részeit. A visszatérő részek apostoli kormányzóinak joghatósága ez év október 1-én megszünik. Dr. Lindenberger János apostoli protonotárius, debreceni apostoli kormányzó díszes pásztorlevélben közli ezt papságával és szeptember 21-ére, vasárnapra a megszünt apostoli kormányzóság minden templomában **Te Deumos ünnepi szentmise celebrálását rendeli el, amelyen résztvesznek az egyházközségi képviseletek és az iskolák.** Ez utóbbiak előtt ismertetni kell az ünnepély nagy jelentőségét. A távozó apostoli kormányzó ezután bejelenti, hogy a székhelyre való költözés több napot vesz igénybe, miért is a folytonosság biztosítására az ügyek intézésében szeptember 22. napjától minden ügy »Latin szert. püspöki iroda, Nagyvárad 2. Püspöki palota« címre terjesztendő fel és minden pénzküldemény is e naptól erre a címre továbbitandó. Október 1. napjától kezdődően a kongrua, korpótlék, családi pótlék, a nyugdijasok illetményei és a megszabott havi, illetőleg időközi kiutalások már Nagyváradról fognak megtörténni. Felszólítja az apostoli kormányzó a szolgáltatással hátralékban levő egyházközségeket és adósokat, hogy tartozásaikat legkésőbb szeptember 20-ig még a debreceni apostoli kormányzóság csekkszámlájára fizessék be és rendezzék kötelezettségeiket. A szentszéki bíróság megkezdett munkáját további intézkedésig folytatja; újabb ügyekben azonban már a nagyváradi püspöki iroda címére küldendők. Végül hálát mond a távozó apostoli kormányzó Istennek azért a sok kegyelemért és áldásért, amelyet tőle munkájára kapott, majd papjaitól, a tanitóságtól és híveitől búcsúzik, akiknek ragaszkodó szeretete számára vigasztalás volt és kitartást adott neki a felelősséggel teljes munkában. — Ugyanebben a pásztorlevelében megteszi az apostoli kormányzó a közben szükségessé vált személyi dispozíciókat.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg utca 1. szám; Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás). éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta 3·— pengő, negyedévenként 8·70 pengő. Ara hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata szept. 13-án reggel 8-tól 20-án reggel 8-ig: „Kígyó", Piac u. 31., tel.: 30-95. — „Tisza", Péterfia u. 61., tel.: 24-52. — „Csillag", Árpád tér 1., tel.: 29-32. — „Szent Háromság", Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14., tel.: 17-09. — „Mátyás király", Nyilastelep, Vámospércsi út 16., tel. 32-01.

A poétákhoz

Kutyavilág jó póéták
Se füle, se farka,
Szerkesztőnknek igaza van:
Higyje, aki hallja.

Dalainkat ne eresszük
Eztán hosszú lére,
Halasszuk el türelmesen
Béke idejére...

Akasszátok föl a lantot
A sorokba szépen,
Nem fog sírni a publikum,
Isten úgy segéljen!

POLGÁR GYULA.

— **Megkezdődik a hajózás a Ferenc csatornán,** melynek helyreállítási munkája a visszafoglalt Délvidéken befejezéshez közeledik. A Bezdán—Ujverbász közti szakaszon néhány napon belül megindulnak a hajók.

— **Meghalt a dúsgazdag Neidasiván egyiptomi hercegnő,** aki egész közelkelet leggazdagabb asszonyának számított. A hercegnő 100.000 angol fontot hagyott a török repülőszövetségnek, másfélmillió fontot pedig a török nemzetvédelmi alapnak. Vagyona többi részét törvényes örökösei kapták.

— **Szigorú ítéleteket hoztak Franciaországban kommunisták ellen.** A marseillesi katonai törvényszék az új törvény alapján három kommunistát 10—10 évi kényszermunkára, 9 kommunistát pedig 1—5 évi fogházra ítélt.

— **A burmaiak önkormányzatot követelnek Angliától.** Burma továbbra is szembehelyezkedik azzal, hogy az európai háborúban együttműködjék Angliával.

— **Az USA kongresszus közös bizottsága elfogadta a 3.5milliárd dolláros adójavaslatot.** A javaslat folytán új adózási rekord születik meg az Egyesült Államokban egész sereg újfajta adónemmel.

—**Dublin közelében robbanás megölt** gyakorlatozás közben tíz katonát és négy tisztet. A robbanás okát még nem derítették ki.

— **A glasgowi csatornában rejtélyes robbanások** követték egymást a hétfői nap folyamán. A robbanások egy hadihajón történtek. Két ember meghalt, kilenc megsebesült. Hivatalosan azt jelentették ki, hogy német repülőgépek által néhány hónappal ezelőtt ledobott s a tenger fenekén maradt bombák robbantak fel.

— **Cachin volt francia kommunista szenátort** Rennesben letartóztatták.

— **Dr Kürthyné Máriássy Magda** táncintézetében 20-án diáktanfolyam kezdődik Péterfia 30. sz.

— **Az Imrédy-párt köréből.** Vitéz Imrédy Béla Debrecenben és Hajdúvármegyében a párt vezetésével Horváth Géza országgyűlési képviselőt, országos szervezőhelyettest bízta meg.

— **Fényképek, keretek, amatőr munkák, fényképező gépek, filmek Szipál** mesternél.

— **Az Urnők Kongregációjának tagjait** értesítjük, hogy az évnyitó gyülés folyó hó 18-án, csütörtökön délután 4 órakor lesz a Svetits-intézetben. Vezetőség.

Menyasszonyi fátyla szemfedője lett...

Nyárádszentimrei Balogh Anikó tragikus halála

Mély gyász érte dr. nyárádszentimrei Balogh Gerő ismert debreceni ügyvédet, leányа, Anikó, 20 éves korában rövid szenvedés után meghalt.

Tragikus körülmények között következett be a 20 éves szép fiatal leány halála. Néhány héttel ezelőtt Diósgyőrbe utazott ott lakó nővére látogatására. Diósgyőrött gyermekparalizises megbetegedések fordultak elő. A veszedelmes betegséget megkapta az ott tartózkodó Balogh Anikó és bénulás lépett fel nála.

Ezt a súlyos betegséget gyermekeknél tudják gyógyítani, azonban ha felnőtt kapja meg, rendszerint végzetes komplikációk állnak be. Ez történt Balogh Anikó esetében is. Ugyan nyomban beszállították a miskolci kórházba, de már nem tudták megmenteni az életnek. Alig másfélheti szenvedés után szeptember 16-án hajnalban meghalt.

Az eset tragikumát növeli, hogy a rendkívül művelt, kedves és bájos fiatal leány jegyben járt Mario D'Este firenzei fiatalemberrel és már az esküvő is ki volt tűzve. Mint a család kiadott gyászjelentése mondja: »**boldog reménységgel várta esküvőjét, menyasszonyi fátyla szemfedője lett**«.

Dr. Balogh Gerőt rövid időn belül **már másodizben éri mély gyász.** Feleségét a mult évben vesztette el, most pedig Anikó leánya halt meg. Ujabb gyászában a tisztelők és barátok serege osztozik.

Balogh Anikó holttestét Debrecenbe szállítják és itt temetik el.

— **Az Egyesült Államok 1.100.000 dollár értékű hadianyagot szállítanak Haitibe** fegyverkezési célokra. Hull külügyminiszter és Fernand Dennis haiti követ erre nézve egyezményt írtak alá. Az Egyesült Államok repülőteret épít Port Au Prince közelében.

Dr. Ludig Steeg, Berlin főpolgármestere Budapestre érkezett feleségével együtt. A budapesti repülőtéren Szendy Károly polgármester fogadta a külföldi vendéget, aki egy hétig marad Budapesten.

— **Tizenötmillió pengővel három év alatt építik fel a mecseki tüdőszanatóriumot.** Az OTI a Mecsekben tüdőszanatóriumot épít, melynek építési költségét az anyagárak emelkedése és munkabérek változása miatt ma már 15 millió pengőben irányozták elő. A munkát a jövő tavasszal kezdik meg és az 1944-ben nyer befejezést. A versenytárgyalást még az ősszel kiírják és mivel a szanatórium építési munkáit pécsiek kapják meg, Pécs iparosságát három évre bőven ellátják munkával. A szanatórium üzembehelyezése egyébként is évi egymillió pengőt juttat Pécs közgazdasági életének.

— **Budapest újabb 17 nagy bérház építésére adott engedélyt.** Ezenkívül a főváros műszaki ügyosztálya tíz nagyobb földszintes családi lakóház építését is engedélyezte.

— **Ingyenes olasznyelvű tanfolyamok** az 1941—42. iskolai év október—május hónapjaira újból megnyílnak az Istituto Italiano di Cultura helyiségében, Hatvan u. 2. I. em. A kezdő (I), közép (II) és haladó fokozatra, továbbá a nyelvtani fordítási gyakorlatokra kiterjedő tanfolyamokon a tanítás délutánonként 5—8 óra között heti 2—2 órában fog tartani, esetleg megbeszélés szerint délelőtt 11—12. Felvilágosítás kapható az intézet helyiségében, Hatvan ucca 2. II. em., délelőtt 11—1 és délután 5—7 között. Ugyanekkor folynak a beiratkozások is. A tanítási idő folyó évi október hó 13-tól 1942. évi május hó 15-ig, egyfolytában 7 hónapig tart. Beiratási díj egész évre 10 P, amely egyszerre fizetendő. A tanfolyamok befejeztével a hallgatók látogatási bizonyítványt kapnak a tanulmányi eredmény feltüntetésével. Kiváló előmenetelt tanusító hallgatók könyvjutalomban, illetőleg ösztöndíjban fognak részesülni.

— **Léghajókat is épít Amerika flottája számára.** Rosendahl légügyi szakértő kijelentése szerint a bostoni kikötő bejáratának védelmére új légitámaszpontot létesítenek és e célból 48 léghajó építésére adtak engedélyt.

— **Vattay Margit** tánciskolájában szeptember 18-án gyermekek részére (4 évtől) ritmikus tánctanfolyam kezdődik.

— **Horvátországban** ismeretlen tettesek — mint Zágrábból jelentik — bombamerényletet követtek el egy társasgépkocsi ellen, amely német katonákat szállított. A merénylők két bombát dobtak az autóbuszra, majd több puskalövést adtak le. Két német repülőtiszt súlyosan megsebesült. A német katonai hatóságok tízezer kuna jutalmat tüztek ki annak, aki a kommunista merénylők nyomára vezet.

— **Esős ősz várható.** Impregnáltassa ballon kabátját Koncznál, Péterfia 30.

— **Súlyos vasúti szerencsétlenség történt Japánban** Abosi közelében. A szerencsétlenségnek hatvanhárom halálos áldozata és hatvanhét súlyos sebesültje van.

1942 Uj Rádiók

minden typus 12 havi részletre

Horváth Sándor

Rádió szaküzletében Hunyadi utca 18 szám.

Telefon 17-57

Kalapot nyakkendőt fehérnemüt

WERNER-től

Megkezdik a tipus-cipők gyártását

Élénken foglalkoztatja a cipőpiacot a tipus-cipők készítésének kérdése. Szeptember 1-től tudvalevőleg csak olyan bőrtalpú cipőt lehet készíteni, amely megfelel a kiadott előírásoknak. Az érdekeltségek részére megfelelő mennyiségű készletet bocsátott rendelkezésre az Anyaggazdálkodás Bőripari Bizottsága.

Az árkormánybiztos egyébként megállapította a ki nem jelölt kereskedők által átadásra kerülő cipők árát. Beszerzési árnak a számla szerinti árat és az engedélyezett felárat kell számítani, amelyből levonandók a vétellel kapcsolatos engedmények és a pénztári engedmény 3 százalékot meghaladó része.

Eltemették a „külsőség árváját"

A „Debreczen" néhány napja megemlékezett a tragikus haláláról, megírva, hogy szombaton este ismeretlen férfi holttestére bukkantak a Sámsoni-úton. Aztán kiderült, hogy nem volt ő ismeretlen, e városrészben ringott bölcsője, itt élt, nyomorgott, szenvedett. Ő magát mindig csak a „külsőség árvájának" nevezte. Jómódú iparoscsalád gyermeke, iskolázott ember volt. Szülőit tragikus módon elvesztette, ez a csapás annyira megrázkódtatta lelkét, hogy az alkohol rabja lett. Lakása a jószívű emberek kamrája, istállója, vagy a téglakemencék langyos homálya volt, ahol éjszakára meghúzta kallódó életét. De becsületes ember volt, itt élt alkalmi munkából közöttünk, szegényen, de minden fillérért, minden falat kenyérért megdolgozva. Rendőrségnek, csendőrségnek soha nem adott munkát. Igénytelen volt, amit keresett, nagyrészt bálványára, az alkoholra költötte. Uccai suhancok áldozata, gúnytárgya volt uccára került élete, de viselte sorsát összeszorított fogakkal, némán türve.

Ez az ember, aki egyre súlyosabbá váló életét rongyokban hurcolta, mikor meghalt jóltevői kezdeményezésére, fiilléres adományaikból tisztességes ruhát kapott, hogy így térhessen az Úr elé. Végtisztességtételén, melyre a IV. számú ravatalozóból kihozták a szabadba, nagyon sokan elmentek azok, akiknek szívébe belefájdult kopott, élettől vert alakja. Ott a temető árnyas csendjében végtisztességtételt kapott Szász József, akinek nem volt senkije, semmije, még nevét sem ismerték, csak a gyermekek által adott gúnynevét, a Csurit hangoztatták. Mi, akik szívünkbe fogadtuk fáradt, roskadt alakját, ezúton mndunk köszönetet a tiszteletes úrnak szívhez szóló tanításáért, mely szeretetre intett Igen... a szeretet... talán ez hiányzott Szász Józsefnek is... a szeretet, ami megmenthette volna, ami visszavezette volna az uccáról az életbe, ha idejében érkezik. Mert a sírnál már késő. Köszönet a szép búcsúztatóért, ami egy kivetett, szegény ember sírja felett hangzott el és Isten veled, Szász József, akit sokan megcsúfoltak, néhányan megsegítettek, de talán senki nem szeretett, fáradt, kopott alakod azonban még is hiányozni fog a mindennapi életből.

A. L.-né.

— **Megszünt Chile forgalma Európával a háború következtében.** Ezzel kapcsolatban Chile ez év végén visszavonja európai konzuli képviseleteit.

Anyakönyvi hírek

Születések: Kutasi István MÁV tisztjelölt, Aradi u. 7, fiú Kázmér. Balogh Péter, Simonffy u. 2, leány Ilona. Turi István napsz., Nagycsere 67, fiú Sándor. Fekete Sándor tanító, Teleki u. 61, fiú Sándor. S. Kovács Zsigmond szíjgyártósegéd, Lónyai u. 31, leány Piroska. Rácz Lajos napsz., Gázgyár ucca 6, fiú Géza. Veres Lajos g. cseléd, Elep 68, leány Margit. Fekete Sándor bádogossegéd, Szeder u. 26, fiú Sándor. Mónus Kálmán, Fülöp u. 43, fiú Kálmán. Dr Nagy Sándor törvényszéki bíró, Szatmárnémeti, fiú Károly. Néhai Sándor János, Bellegelő 42, leány Anikó. Oláh Nándor népzenész, Tóth Á. u. 27, leány Mária. Burai Béla kubikos, Gödényi u. 4, fiú Béla. Miskolczi István napsz., Kunhalom u. 11, fiú Mihály. Felszeghy Béla kultúrmérnök, Komlóssy út 8, fiú Szabolcs. Száldobágyi József ínségmunkás, Bercsényi u. 16, fiú Zsigmond. Nagy Károly szállító, Szent Anna u. 64, fiú János. Kunkli György napsz., Haláp 185, leány Erzsébet. Szénási Jenő napsz., Esztár, fiú Jenő. Szabó Lajos napsz., Hajdúdorog, leány Piroska. Pap László napsz., Érmihályfalva, leány Margit. Szolnoki András napsz., Ujmacs, leány Katalin. Mezei István törpebirtokos, Haláp 115, fiú Sándor. Kántor János székgyári munkás, Bajnok u. 44, fiú Béla. Szabó János mészárossegéd, Rázsó Gyula u. 4, leány Juliánna. Dihen Imre dohánygyári munkás, Arnold u. 16, fiú Imre. Kecskés József napsz., Toroczkó u. 43, leány Mária. Lénárd László tűzoltó, Virág u. 29, leány Katalin. Oláh Zsigmond kocsigyártó, Rakovszky u. 34, leány Mária. Némethi László nyomdai raktárnok, Bellegelő 52, fiú János. Jánosi Antal asztalossegéd, Meszena ucca 50, fiú Tibor. Olajos István, Görgei u. 20, fiú Imre. Tőkés Gábor géplakatossegéd, Hajdúszoboszló, fiú Gábor. Kovács Gábor kőművessegéd, Pósa u. 24, leány Piroska. Berki Mihály napsz., Sámsoni u. 69, leány Ibolya. Dr Kovács István főjegyző, fiú Gábor.

Eljegyzések: Kovács Béla gimnáziumi tanár, Máramarossziget—Horváth Ida, Baross u. 9. Pável Béla fodrászsegéd—Nagy Róza, Dobó u. 5. Dári József napsz.—Kiss Róza, Ermellék u. 4. Strobl Ferenc faszobrász, Ujpest—Sipos Zsuzsánna, Szoboszlói út 19. Ács Gábor pályamester, Zenta—Katonka Erzsébet, Eötvös u. 83. Mészáros Mihály napsz., Gáll-dülő 1/b—Tóth Eszter, u. o. Zelenák György kertészsegéd, Nyulas u. 16—Szabó Juliánna, Csillag u. 56. Rápóti Ferenc gazdálkodó, Haláp 76—Oláh Mária, Tegez u.

Házasságok: Molnár Béla napsz., Haláp 116—Mészáros Juliánna, Bellegelő 113. Papp József ref. tanító, Laskod—Zöld Irén, Kisfaludy u. 1. Papp Gyula napsz., Bujdosó u. 34—Erdős Jolán, u. o. Dr Dávid Sándor vil. váll. tisztviselő, Csapó u. 74—Papp Katalin, Toldi u. 15. Márton József doh. jöv. altiszt, Csillag u. 112—Ádám Mária, Olajütő 81.

Halottak: Tóth János r. kat. 22 éves, Karcag. Özv. Balázs Imréné ref. 74 éves, Nagyszepes 2. Morvai Gyula r. kat. 65 éves, Kishegyesi út 40. Kneusel Herdlicska Kornél ág. h. ev. 64 éves, Sinay M. u. 5/a. Szabó Sándor ref. 5 hónapos, Szent Anna u. 11. Kiss Attila ref. 3 hónapos, Sáránd. Mandics Béláné r. kat. 45 éves, Máramarossziget, Rusznyák Katalin r. kat. 2 hónapos, Kishegyesi út. Haszna Péter g. kat. 12 éves, Mester u. 4. Cziffra Attila g. kat. 9 hónapos, Gizella u. 1. Papp Lidia ref. 68 éves, Apafi u. 69. Horváth János ref. 3 hónapos, Szent Anna u. 34. Molnár András ref. 54 éves, Barczaság u. 24. Kiss Sándor ref. 20 éves, Rázsó Gy. u. 4/c. Kunczli Sándor r. kat. 61 éves, Rákoscsaba. Karap Antónia ref. 79 éves, Széchenyi u. 11. Nagy István ref. 11 hónapos, Budapest. Özv. Boér Gusztávné r. kat. 82 éves, Hunyadi u. 17—19. Mátyás Ferencné ref. 56 éves, Keresztesi u. 15. Özv. Szabó Imréné ref. 71 éves, Bánk u. 7. Szilágyi Mihály ref. 79 éves, Oláh K. u. 15. Gács Judit ág. h. ev. 73 éves, Kishegyesi út 40. Juhász Ferenc r. kat. 26 éves, Budapest. Szász József ref. 46 éves, Sámsoni út 64. Brezniczki Olga ág. h. ev. 14 hónapos, Csorba Gy. u. 1. Csiszár Sándor ref. 80 éves, Bellegelő 112. Özv. Széll Péterné ref. 83 éves, Lónyai u. 23. Boros Györgyné ref. 75 éves, Kurucz u. 80. szám.

Felajánlások a kollégiumi akcióra a Péterfia uccai egyházrész ülésén

Szerdán délután tartotta a Péterfia uccai egyházrész tanácsülését.

Ének és Farkas Pál imája után **Balogh** Gyula kormányfőtanácsos, egyházrészi gondnok nyitotta meg az ülést. Ezután **Farkas** Pál ismertette a jövőévi munkatervet, ez lényegében ugyanolyan, mint a tavalyi. Csupán az ifjúsági egyesület megszervezése lesz új munka. A megromlott anyagi helyzet miatt nagy gondot okoz a szegénysegélyezés, de ezt minden erejükkel mégis keresztül fogják vinni.

Farkas Pál szólott a Kollégium akciójáról és **felajánlotta fizetésének 1 százalékát hét éven keresztül. Utána Balogh Gyula egyházrészi gondnok nyugdíjának 1 százalékát ajánlotta fel ugyancsak hét éven keresztül.**

Hét éven keresztül adják a következő adományokat: dr. **Hoffer** András egyetemi c. rk. tanár fizetésének 1 százalékát, **Kecskés** József segédlelkész fizetésének 1 százalékát, az egyházrészi tanács 2 százalékot, **Katona** Dóra évente 10 pengőt, özv. **Schmack** Istvánné évente 10 pengőt, **Ary** Lajos havi tízpengős részletekben egyenlítendő 300 pengőt.

A megajánlások után Farkas Pál lelkipásztor a kökösi és szatmárpálfalvai egyházak templomépítési segélykérését ismertette és a KIE kérését tolmácsolta. Mindháromra 10—10 pengőt utalt ki az egyházrész. Közének és Kecskés József imájával végződött a Péterfia uccai egyházrész tanácsülése.

Szülői értekezlet a piarista gimnáziumban

A gyermek nevelésének több gyakorlati kérdéséről tartott értékes előadást dr Bátori igazgató

Tegnap délután a piarista gimnázium dísztermében szülői értekezletre gyültek össze a piarista növendékek szülői, hogy meghallgassák dr **Bátori József** igazgató előadását az évkezdet tennivalóiról. Bátori igazgató hangsúlyozta, hogy a szülő és iskola közötti bizalom a legfontosabb, mert **bizalom, harmónia nélkül igazi, komoly nevelés nem képzelhető el.** Dr Bátori József a szakember alaposságával, hosszú pedagógusi mult tapasztalataival gyakorlati kérdésekben adott útmutatót a szülőknek, így az ellenőrző, a fogadórák, a tanulás, szórakozás stb. kérdéseiben. Itt adjuk néhány értékes észrevételét, tanácsát.

A tanulás és tanulmányi eredményről szólva hangsúlyozta, hogy nem a jegyet, a kapott bizonyítványt, hanem **az egész gyermeket kell nézni. A tehetséges gyermekből nem szabad versenylovat nevelni, hogy amikor nagy feladat elé kerül, kimerüljön és képtelen legyen megoldani.** Ne erőszakoljuk a szünetnélküli tanulást, ha megtette a magáét, akkor elégedjünk meg vele és ne követeljünk tőle lehetetlent. Ebből egészségtelen hajszák keletkeznek, amelyet épp a gyermek szenved meg.

Helyesen kell elrendezni a dolgokat, a tanulással és a játékkal, szórakozással kapcsolatban — hangoztatta Bátori igazgató. Tudományosan megállapított tény, hogy **a játékban a gyermek jövendő életét éli előre és játékában jövendő feladataira készül fel.** Csak a játékkal, szórakozással felfrissült gyermek tudja iskolai feladatait is maradéktalanul ellátni.

A különórák kérdéséről szólva Bátori igazgatónak az a rendkívül érdekes megállapítása volt, hogy **Debrecenben általában rendkívül kevés gyermek tanul zenét,** úgyhogy amikor a tehetségesebb zenész diákok ingyenes továbbképzésére alkalom nyílt volna, nem volt diák, aki ezzel az alkalommal élhetett volna.

Dr Bátori igazgató értékes előadásában még a gyermek életének több problémáját fejtegette, majd a szülői ház és a tanári kar más kérdéseivel foglalkozott. Az előadást a megjelentek mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgatták, az a legnagyobb hatást váltotta ki a közönségből.

Országos levente birkozó bajnoki verseny Debrecenben

Szeptember hó 21-én a MÁV műhely „Egyetértés" dísztermében rendezendő országos levente birkozóbajnokságon nevezések alapján igen élvezetes és erős küzdelem várható. Előreláthatólag 25—30 leventeegyesület 100—120 versenyzővel vesz részt a versengésben. Könnyűsúlyban Sipos debreceni levente, országos vasutas ifjúsági bajnok, Hullai kecskeméti levente, magyar ifjúsági bajnok és Csánki újpesti levente között, váltósúlyban Kiss László debrecen levente, magyar ifjúsági bajnok, Bagi szolnoki levente és Széll budapesti vasutas levente, félnehézsúlyban Nagy Károly debreceni levente, Beke szegedi levente, magyar ifjúsági bajnok és Bak budapesti vasutas levente, magyar ifjúsági bajnok között erős küzdelem várható az elsőségért. A verseny 10 órakor kezdődik és igen olcsó helyárak mellett tekinthető meg.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Farkas István debreceni lakost, igazolványost a II. osztályú altisztek csoportjába ideiglenes minőségű letartóztató intézeti őrré kinevezte.

— **Leesett a kerékpárról és balkarján súlyos sérüléseket szenvedett** Vári András 18 éves napszámos, Honvéd u. 45. sz. a. lakos. A baleset a Sámsoni úton történt, ahol a kiérkező mentők elsősegélyben részesítették Vári András.

— **Szemébe csapódott a kénsav** Szenczi Béla 18 éves tejüzemi alkalmazottnak, Vígkedvű Mihály ucca 28. sz. alatti lakosnak munkahelyén szemébe csapódott a kénsav. A mentők a szemészeti klinikára vitték, ahol kezelésben részesítették.

— **Churchill „kedvence" öngyilkos lett.** Mint a Daily Mail jelenti, Churchill egyik kedvence, Stuteley asszony chingfordi polgármester felesége (Essex grófságban) öngyilkos lett. Az 58 éves asszony levelet hagyott hátra és ebben közli, hogy azok a feladatok, amelyeket a háború rá rótt, túl súlyosak voltak neki és idegei nem bírták ki ezt a túlságos megerőltetést. (MTI)

Kerékpárgumi gumicsizma javítása Rétinél, Piac u. 42.

TERMÉNYEIT TŰZKÁR ELLEN ÁTALÁNYBIZTOSÍTÁS KERETÉBEN BIZTOSÍTHATJA LEGOLCSÓBBAN!

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Árad a Tisza...

Az utóbbi napok esőzései következtében a Tisza rohamosan árad. A folyó vízállása a révkapitányság legutolsó jelentése szerint hat és félméter. A Tisza már is elöntötte a szegedkörnyéki árterületet.

Ez az őszi áradása a folyónak, melyhez nagymértékben hozzájárul a Maros áradása is, meröben szokatlan, mivel általában a Tisza vízállása szeptemberben szokott a legalacsonyabb lenni.

A gellérthegyi robbanás a bíróság előtt

A budapesti törvényszék tegnap tárgyalta Petróczy Endréné, született Antal Margitnak, egy nyugalmazot őrnagy feleségének bünügyét, akit az ügyészség ötrendbeli gondatlanságból okozott emberölés vétségével vádolt. A vád szerint hozzáértés nélkül vállalkozott tüzijátékszerek gyártására s így okozója lett annak, hogy július hó 19-én robbanás történt, melynek öten estek áldozatul.

Petróczynét fogházör vezette a tárgyalóterembe.

— Nem érzem magam bünösnek — kezdte védekezését. — Tulajdonképpen fiam, Petróczy Gyula foglalkozott tüzijátékszerek előállításával. Iparengedélyt Szombathelyen kapott és ott működött az üzem. Szombathelyen az üzemnek egy baleset áldozata és egy sérültje volt. Akkor el is ítélték fiamat, de a büntetés végrehajtását felfüggesztették.

Ácsné, az egyik halálos áldozat már tíz év óta dolgozott náluk, kioktatta munkatársait az óvintézkedésre. A légvédelmi készültség elrendelésekor ki kellett költözniök a Citadellából. Fia kibérelte a fővárostól a Kioszkot. Nem tudott arról, hogy a fokapitányság betiltotta volna a munkát. A szerencsétlenség alkalmával nem volt jelen, annak részleteiről sincs közvetlen tudomása.

Ezután tanukihallgatásra került sor. A főtárgyalást szeptember 29-én folytatják.

AZ EXSAH ISMERETLEN IRÁNYBA ELREPÜLT

Szófia, szeptember 17. (Német TI.) A „Zora" Ankarából érkezett jelentés alapján foglalkozik az iráni sah lemondásának okaival.

— A brit és szovjet csapatok benyomulása Iránba és az iráni ellenállás beszüntetése arra indították a sahot, hogy néhány oly intézkedést tegyen, amelyekkel az új iráni kormány nem értett egyet. Hétfőre virradó éjjel az új kormány olyan döntést hozott, amely a sah alkotmányszerű jogainak teljes korlátozását vette tervbe.

— Ezzel kapcsolatban Riza sah elhatározta, hogy a trónörökös javára lemond a trónról. A lemondás csak két órával azután vált ismeretessé, hogy a sah elutazott a fővárosból, amikor a parlamenttel közölték az esetet. A sah utazásáról teljes hallgatásba burkolóznak. Jólértesült ankarai diplomáciai körök kijelentették — jelenti a Zora —, hogy a sah kíséretének néhány tagjával felkeresett egy Teherán melletti repülőteret s onnan ismeretlen irányba elrepült. (MTI.)

MINDENKIT ÉRHET BALESET, EZÉRT A BALESETBIZTOSÍTÁST SENKI SEM NÉLKÜLÖZHETI!

— **Az erdélyi párt biharmegyei tagozata ülést tartott.** Szabó János kőművesmunkás, felsőházi tag javaslatára az erdélyi párt biharmegyei és nagyváradi tagozata egyhangúan elhatározta, hogy csatlakozik Pest vármegye közgyülésének állásfoglalásához, amely szerint a szociáldemokrata párt és a Népszava c. napilap haladéktalan betiltását kívánják.

Gyászrovat

Nyárádszentimrei Balogh Anikó 20 éves korában Miskolcon elhunyt. Temetése Debrecenben pénteken 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termében. Lakás: Piac ucca 7. Gebauer-cég rendezi.

Boros Györgyné Tóth Juliánna 75 éves korában elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután félnégy órakor lesz Köztemető díszravatalozó termében. — Lakás: Ajtó ucca. Temetését Bartha vállalata végzi.

Erkel Ferenc temetése ma délelőtt tizenegy órakor lesz a Köztetmő ravatalozójából. Fehértóy vállalata rendezi.

Gyükér Józsefné, született Bimba Ilona hatvanöt éves korában elhunyt. — Temetése pénteken délután négy órakor lesz Köztemető II. b) ravatalozójából református gyászszertartással. — Lakás: Bellegelő 477. Fehértóy vállalata rendezi.

Regélő múlt

KÉTSZÁZ ÉV ELŐTT KIÁLLÍTOTT DEBRECENI KATONAI CSAPAT

E napokban volt 200 éve, hogy az ősi koronázó városban, Pozsonyban a tisztelt Karok és Rendek tomboló lelkesedéssel hódoltak a szép, szökefürtü koronás királynőnek, Mária Teréziának. — Akkor az egész világ összefogott ellene és a királynö szorongattatásában „hü magyarjai" közé jött, hogy segítsenek rajta és országán, Ausztrián, mert főleg ezt fenyegette az ellenséges invázió.

Mikor gróf Eszterházy hercegprímás beszédében kifejezte a pozsonyi dietán Magyarország segitö készségét, a trón emelvény előtt a díszmagyaros ösök egy emberként kiáltották a királynö felé:

— Életünket és vérünket áldozzuk a királynöért!

Ezen a nagynevezetességü országgyülésen Debrecen városát Dobozy főbíró és Pándy János jegyző képviselték. Mikor főbíró uramék hazajöttek a pozsonyi dietáról, részletesen beszámoltak a város nemes tanácsának az ott történtekről. Erre vonatkozólag az egykori városi jegyzökönyvek semmi újat nem tartalmaznak azon eseményekről, melyeket a történetírás megörökített. A kiküldöttek kijelentették, hogy a veszélybe jutott monarchia védelmére új gyalogezredeket fognak felállítani az országban s természetesen Debrécen városnak is helyt kell állani e téren, ki kell állítani a katonákat és szükséges anyagi eszközöket is adni kell. Nemsokára, 1741 november havában meg is érkezett Mária Terézia parancsa a katonák toborzására. Debrecennek 184 embert, lovakat, 160 pozsonyi mérő rozsot, 300 mérő zabot kellett adni, amit a tanács a lakosságtól be is szedett. — A 184 katona mellé egy kapitányt, egy hadnagyot és zászlótartót a város maga nevezett ki a seregbe. A bevonult katonák ruházatára is gondot fordítottak. Égszínkék posztóból készült az uniformis veres zsinórzattal, a tarsoly óding veres posztóból csinálódott, ehhez járult még veres öv és fehér színü magyaros kalap, vagy skarlátszinü sapka.

Ez volt a magva a debreceni ezredek, amely szereplését az osztrák örökösödési háborúban kezdte meg. Végigharcolta a hétéves háborút, majd később nagyobb küzdelmekben vitézkedve tértek haza a debreceni katonák. Később ez a sereg fejlödött tovább ugyanazokkal a többi akkor felállított csapatokkal együtt, amelyek aztán a régi császári és királyi hadsereget alkották. A dicsöséges hösi hagyományok fennmaradtak emberöltökön át és az ösök leszármazói most mint honvédek ugyanezzel a lendülettel és vitézséggel harcolnak az emberiség nagy veszedelme, a kommunismus ellen, meg nem tagadva a magyar virtust és a dicső elödök harci készségét. (b. s.)

— **Talált kos.** A Bellegelő 215. sz. alatt egy darab fehér német kos bárány felügyelet nélkül és gazdátlanul találtatott. Az állat a város istállójában (Bethlen u. 39. sz.) van gondozás alatt. Ha az igazolt tulajdonosa nem jelentkeznék, a gazdátlanul talált állat a szeptember hó 22-én megtartandó sertésvásáron fog nyilvános árverésen értékesittetni.

Szöny község kútjában megtalálták, az eltünt csecsemő holttestét

A budapesti Új Szent János kórházból eltünt csecsemő ügyében tegnap döntő fordulat állott be. A kétnapos Vas Béla holttestét — hír szerint — megtalálták Szöny komáromi község kútjában. Egy gazda talált a félreeső kútban a csecsemőholttestre, melynek nagysága és fejmértéke teljesen egyezik az eltünt gyermekével. A holttest egy kis vászoningbe volt öltöztetve, melyről megállapították, hogy kórházi eredetü. A hatósági orvosi vizsgálat szerint a csecsemő három nappal ezelőtt kerülhetett a kútba és halálát vízbefulladás okozta.

A csendőrség a gyermekholttestet Budapestre szállította, ahol agnoszkáltatják. A nyomozás erélyesen folyik annak megállapítására, hogy milyen úton került a kis tetem a szőnyi kútba?

Németh László három nagy magyarja

Németh László, az ismert költő és regényíró, a még ismertebb tanulmány- és közíró, a **Tanu** folyóiratnak volt egymaga szerkesztője és írója, a **Hid** hetilapnak jelenlegi főfödolgozó társa, aki különben az Ady-társaságban is többször szerepelt költői és prózai munkáival, elméletet állított fel a tömény és hig magyarról. Ezt a már régebben felállított elméletét tovább fejti a **Hid** legutóbbi számában (IX. 2. és 9.) és közben ezt a fellebbezhetetlen igazságot hirdeti.

Az utolsó három században három férfiú tett átalakitóan mély hatást a magyarságra, névszerint **II. Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos** és... És most egy pengő ellen akár ezrest teszek annak jutalmul aki kitalálja a harmadik döntő befolyású magyarnak a nevét. Mert Rákóczi és Kossuth után és mellett nem Széchenyi István következik, nem is Deák Ferenc, még kevésbbé Tisza István, sőt Németh László Petőfire és Adyra sem gondol, hanem minden habozás és kételkedés nélkül odaállítja Rákóczi és Kossuth mellé **Szabó Dezsőt**, ismétlem: **Szabó Dezsőt.** A most kezdődö iskolai évtől kezdve tehát tanítók és tanárok ezt a három nevet véssék a tanulóknak a lelkébe az elemi iskolától kezdve az egyetemig: **Rákóczi, Kossuth, Szabó Dezső**; ezt hirdessék és hangoztassák, mint magyar szentháromságot.

Én azonban, mégha magamra vonom is Németh Lászlónak prófétai átkát, megtagadom ezt az új szentháromságot, megtagadom pedig nem történeti vagy politikai fejtegetéssel, hanem Kölcseyre való hivatkozással.

Kölcsey Ferenc, akit nem tudom, Németh László tömény, vagy hig magyarnak sorozott-e be, négy szócskát üzent a maga nemzedékének, hogy vésse jól keblébe s hagyja fiainak örökül, ezt a négy szót: **A haza minden előtt.** — Németh László nem négy szót, hanem három nevet küld üzenetül, ezt az ilyen sorrendbe foglalt nevet: **Rákóczi, Kossuth, Szabó Dezső**, küldi pedig bizonyára azzal a gondolattal, hogy ezt emlékezetébe vési a mai nemzedék és igy adja tovább az utódoknak.

Kölcsey üzenete, a szent négy szó egy évszázad óta él és hat, Németh László üzenetének, a botorul egymáshoz függesztett név háromságának egy évi sem szabad élnie és hatnia.

Debrecen, 1941. IX. 17.

Egy józan magyar.

— **Öngyilkosság a fogházban.** Az ungvári rendőrség hosszas nyomozás után elfogta Steinberger Jenő nyiregyházi tollkereskedőt, aki Tokajban a Dessewffy grófi kastélyban betört és onnan értékes perzsaszönyegeket lopott el. Steinbergert Nyiregyházára kisérték, ahol a rendőrségi fogdában zsilettpengével felvágta ütőereit. Kórházba szállították.

— **Családi dráma két halottal.** A szolnokmegyei Tiszailonka községben családi perlekedés következtében szóváltás támadt Fekecs Mihály gazda és felesége között. A földmüvel szóváltás közben zsebkésével szívenszúrta feleségét, Szendei Erzsébetet, aki azonnal meghalt. A bünselekmény elkövetése után Fekecs elrohant hazulról, majd a község határában pisztollyal főbelőtte magát. — Ő is meghalt.

FILM

Az Apolló új filmje jellegzetes amerikai humorú vígjáték, másfélórás bolondság sok kacagtató ötlettel, jelenettel. Aki szereti az ilyesmit, nézze meg a „Kislány — nagy kaland"-ot.

Villamos és szekér karambolja a Péterfia-uccán

Szerencsés kimenetelü karambol történt a Péterfia ucca 58. számú ház előtt. A 12. számú villamoskocsi, mely Tóth Lajos kocsivezető vezetésével a Nagyálomás és Nagyerdő között közlekedett, összeütközött egy szekérrel, melyen Vértessi András 38 éves gazdálkodó, Bethlen ucca 39. szám alatti lakos ült.

A heves összeütközés következtében Vértessi András arcán szenvedett sérülést és ezenkívül az orvosi vizsgálat kisebbfokú agyrázkódást is konstatált. A szekér, valamint a villamos eleje a karambol folytán megrongálódott, a villamos üvege széttört és a kocsivezetőt könnybben megsértette.

Vértessi András at a mentők részesitették elsősegélyben, majd a sebészeti klinikára szállitották, ahonnan kezelés után lakására vitték. A karambol ügyében megindult a vizsgálat a felelősség kérdésének tisztázására.

— **Lezuhant a szekérről** Nagy Józsefné Murvai Eszter 42 éves asszony, Kiss Áron ucca 21. szám alatti lakos, Térdén, lábán és fején súlyos zúzott sérüléseket szenvedett. Sebét a mentők kötözték be.

— **A szállító tengely összezúzta kezét** cementes zsákok berakása közben a pályaudvaron Bajzát János órabéres vonatkísérőnek. Sebét a mentők kötözték be.

— **Fiatalkorú gyümölcstolvajokat fogtak.** Győrffi Endre MÁV főintéző, MÁV kolóniai lakos elfogott egy fiatalkorúakból álló gyümölcstolvajbandát, amikor Ruyter ucca 58. számú gyümölcsöséből félmázsa almát és szilvát loptak. A fiatalkorú tolvajok ellen megindult az eljárás.

Meghívó

A Waldmann Albert Borkereskedelmi Részvénytársaság 1940—41. évi XVII. rendes közgyülését szeptember hó 28-án délelőtt 9 órakor tartja meg (Széchenyi u. 37. sz. alatti irodájában), amelyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja **az Igazgatóság.**

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, határozathozatal a nyereség hovafordítása és a felmentvény megadása tárgyában.
2. Felügyelő bizottság választása.

Figyelmeztetés!

Az évi mérleg és mellékletei a társaság irodájában az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Az alapszabályok 16. §-a értelmében a közgyülésen csak annak van szavazati joga, aki részvényét 3 nappal a közgyülés előtt a társaság irodájában letette.

Száraz bükkfa, akácfa

tüzelési célokra, akácoszlopok minden méretben és vastagságban tetszésszerinti mennyiségben a legolcsóbb napi árban kaphatók

Prohászka és Társa

telepein, Pesti u. 2. Az Alföldi Takarék közraktárában Bethlen u. 44. Telefon: 29-36 és 32-75. Háztartási és ipari szenek előjegyezhetők és szállithatók. „Unio" könyvcoskere készpénzáron

— **Az ország keleti részén szeptember 18-án 19 órakor kell elsötétiteni. Az elsötétités szeptember 19-én 5.40 órakor ér véget.**

SPORT

A DVSC ma délután edzést tart és utána állitják össze a Kolozsvárra utazó csapatot. Változás csak abban az esetben lesz a Postás ellen szerepelt győztes együttessel szemben, ha Csokai teljesen rendbejön és vállalja a játékot. Szó van ugyan arról is, hogy balösszekötőben a vasárnap mérsékeltebb teljesitményt nyujtó Tisza helyére Szabó kerül. Valószinű azonban, hogy változatlan együttes küzd Kolozsváron is a K. MÁV csapata ellen. A Kolozsvári MÁV jóképességü együttes, különösen védelme masszív, egyik hátvédjéért, a többszörös román válogatott Mártonért a DVSC is sokáig versengett a mult évben. Nehéz mérkőzése lesz a debreceni csapatnak, mely azonban most olyan jó formában van, hogy minden bizonnyal elhozza mind a két pontot Kolozsvárról.

Négy mérkőzést játszott eddig a DVSC és pontveszteség nélkül, árnyalatilag gyengébb gólaránnyal áll második helyen a Marosvásárhelyi SE mögött. Közben Debrecenben két nehéz ellenfelet, a Ganz és a Postás csapatát imponáló 5:1 és 4:0 gólaránnyal intézte el, míg a két idegenben játszott mérkőzését gólözönnel nyerte meg. Magánál a pillanatnyi helyzetnél is jelentősebb azonban az a tény, hogy a DVSC együttese végre valóban komoly játékerőt képvisel és hétről hétre jobban összekovácsolódva most már nem utópia a debreceni sportközönség vágya, hogy Debrecennek ismét NB-csapata legyen. Mert míg a DVSC pontveszteség nélkül áll, addig a Törekvés, Nagybányai SE, a két legveszedelmesebb riválisa már eddig is egymásután adta le a pontokat.

Amatőr rangadó lesz vasárnap Püspökladányban, ahol a kerület amatőrbajnokságáért játszó két legjobb csapat, a DVSC II. és a P. MÁV játszik. A DVSC II. egész sereg NB-csapatbeli játékossal megerősödve komoly játékerőt képvisel és amennyiben az I. csapat bejut az NB-be, úgy jövőre már az NB III. bajnokságért játszhat, amely újabb színfoltot hozna Debrecen sportéletébe.

Kiszely ügyében ma történik döntés. Bizonyosra vehető, hogy a Ferencváros népszerű balösszekötője felmentést nyer az újrafelvétel során. A Fradiban ismét játszik Tátrai, Sárosi III. jobbösszekötő, Kiss pedig jobbfedezet lesz.

Vincze Jenő, a Debrecenből elszármazott kiváló játékos mint intéző jelent meg a ligaülésen. Vincze — mint megírtuk — szaktanácsadója az Újpestnek.

A Húsos FC ma délután 3 órától a dohánygyári pályán ifjúsági játékostalálkozót tart, azokat, akik a futballjátékhoz tehetséget éreznek magukban és megfelelnek, leigazoljuk.

Közgazdaság

Hirdetmény. Értesitem a város érdekelt gazdaközönségét, hogy m. kir. 5. számú ideiglenes honvéd lóvásárló bizottság folyó évi szeptember hó 20-án 8 órai kezdettel a lóvásártéren lóvásárt tart. Akinek katonai szolgálatra tekintetbe jöhető eladó lova van, az azt az említett időben és helyen a bizottságnak mutassa be. A bizottság vásárolni óhajt 4—8 éves hátaslónak, tüzérségi hámosiónak alkalmas melegvérü lovat és hátaslovakért átlag 700—800 pengőt, tüzérségi hátaslovakért átlag 800—900 pengőt fizet. Ismert jó származás a ló értékét növeli, az eladók tehát saját érdekükben cselekesznek, ha lovuk marhalevelén kívül lovuk származási lapját (fedeztetési jegyét, szabályszerüen kitöltött csikózási igazolványát stb.) a vásárra magukkal viszik. A bizottság csak 168 cm-nél magasabb lovat vásárol. Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Villanyszerelők helyi és vidéki munkára felvétetnek Fazekasnál, Péterfia 42. 1987

Teherautóra soffőrt keresünk azonnali belépésre. Szilágyi bőrgyár, Teleki 36. 37

Kifutófiúk azonnal felvétetnek. Szepességi 20. 57

Férfi bútorüzletbe jó írással felvétetik. Piac 85. Bálint Sándornál. 56

Fodrászsegédet azonnal és tanulót felveszek. — Nagy, Baltazár Dezső 14. 45

Kifutófiút felvesz Bészler Lajos, Piac 17. 43

Egy fodrászsegédet felveszek. Hadházi 15. 30

Hentessegédet azonnal felvesz Kiss Hatvan 71. 27

Kifutót, erős, munkabírót felveszek. Jelentkezni reggel 8—10 között Buray Sándor papír nagykereskedésben Sas 4. 24

Kézügyességben vagy cipészetben jártas munkás felvétetik. Lindenfeld, Simonffy 19. 13

Malmi munkásokat felvesz a Horobágy műmalom. 5

Jómagaviseletű 15—17 éves erős fiút állandó munkára felveszek. — Csapó 67. 2

ALKALMAZÁST keres férfi

Fiatal keresztyén papírkereskedősegéd állást kerfes. Esetleg más szakmában is. Cím a kiadóban. 31

ALKALMAZÁST nyer nő

Tűzönőt, gyakorlottat, felveszünk. Weinberger cipőgyár, Csapó 58. 1967

Ügyes kezdő pénztárkezelőnőt felvesz Volentik, Piac 38. 512

Hölgyfodrásznőt kisegítésre vagy férfi fodrászt vasárnapra felvesz Engel, Miklós 2. 48

Hölgyfodrász kisasszonyt magas fizetéssel felveszek. Nagy, Baltazár Dezső 14. 46

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Bejáró takarítónő jó bizonyítványokkal keresek egész napra azonnali belépésre. Sebestyén, Szent Anna 35. 35

Mindenes vagy bejárónő és egy csiszoló felvétetik. Szent Anna 8. 59

Bejárónőt azonnalra felveszek. Dr Horváth Jenő, Werbőczy 6. 52

Bejárónőt vagy mindenes bentlakót hosszú, jó bizonyítvánnyal azonnal felveszek. Dr Sz. Ráczné, Maróthy Gy. u. 4. 34

Bejáró hét órától féltizenkettőig foglalatosságra felvétetik. Csapó harmincegy második ajtó 8

Bejárónőt reggel hattól déli egyig koszt nélkül azonnalra felvesz Frenkel, Rákóczi 14. 19

Mindenest, megbízhatót, vidékre azonnal felveszek. Hatvan 24. 1. ajtó. 10

Bejárónő felvétetik reggel néhány órai munkára. Lorántffy u. 30. első ajtó. 10

ALKALMAZÁST keres nő

Házvezetőt és gazdaszonyi állást keresek tanyára, esetleg vidékre is, azonnali belépésre. Imár 17. első ajtó. 1991

Gazdasszonynak ajánlkozik 40 éves jómegjelenésű értelmes asszony úgy a háztartás, mint bármilyen üzlet vezetésében jártas, vidékre is. Feltétlen komoly ajánlatot kérek. Tóth Julia, Püspökladány, Kolozsvári ucca 4. 40

Hölgyfodrásznő, ki manikűröz is, állást keres. Cím a kiadóban. 16

AJÁNLAT

Sapkák! Sport, levente, Bocskai, téli mindenféle választékban kapható. Vörösmarty 13. 429 9. 30

Szőrmebundákat olcsón készít, javít, alakít Kőváry szűcsmester, püspöki palota, Déri felől. 1820 11. 27

Cianoztasson Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi u. 9. Telefon 14-27. 711 9. 20

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat, brilliánst legmagasabb áron veszek. Ékszerész, Hunyadi 23. 1197 11. 21

Tankönyvek, antikvár és új állapotban. Iskolaszerek kaphatók Acél antikvárium, Széchenyi ucca. 1925 9. 30

Kosztümöket, kabátokat fizlésesen készít, fordít, alakít „Margó" Bethlen ucca 29. 1029 12. 17

Poloskairtást ciángázzal, lakások vizsgálását felelősséggel vállal Kiss Zoltán, Kígyó 5. 695 10. 17

Aranyat, ezüstöt, brilliánst magas áron vesz Pollák Endre ékszerész, Hatvan u. 2. 814 12. 6

Zománcozott tűzhelyek szakszerű javítása. Kiégett kályhák samottozása. Tűzhelyek és kályhák raktáron. Levencsik, Csapó 87. 144 10. 5

Függönyöket, csipkeszövet, köplianyagokat, sötétképpelyes és mintás imprimé anyagokat olcsón. Rothermere 36. Keresztépület. 626 10. 3

Varrogépek, kerékpárok, alkatrészek minden géphez olcsón. Javítások jótállással. Vétel, csere, kölcsönzés. Eisenberger, Csapó 101. 1326 9. 22

Téljkabátját, téli kosztümjét, téli egyenruháját már most fordíttassa ki Tegdesnél, Kálvin tér 19. 539 12. 2

Szobaseprű, kitűnő, dús, minden mennyiségben kapható. Festéküzlet, Csapó 22. 51

Légoltalmi felszerelések, gobelinképek pamuttal, fehérnemük előrajzolása és hímzése Pethő szaküzletében, Szent Anna 10. Zászlók. 1951 9. 29

Bundát készíttessen még a tél beállta előtt Katona Vilmos szűcsmesternél, Simonffy 2. 26 12. 18

Új szűcsszalon! Legújabb modellek szerint új bundák, alakítások, javításokat vállalunk, muffok, gyermekláb-zsákok raktáron. Szent Anna 5. I. em. Budainál. 1313 12. 10

Legolcsóbban fest, tisztít Weisz, Arany János ucca 29 szám. 1940 vv.

Kosztümöket, kabátokat, ruhákat szép kivitelben készítek. Futó Juliska, Péterfia 37. 1231 10. 10

Paplanokat pehelyből, vattából, ócska paplanokat portalanítva készít Nagy Gyula, Sas 2. 624 10. 3

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23—39 800 vv.

Hó- és sárcipők javítását felelősség mellett vállalom. Weisz műszerész, Piac 66. 1420 12. 12

Hálóit, ebédlőit, konyháját kombinálva újra átcserélem, vétel. Kossuth 51. 1788 10. 4

KERESLET

Fogaranyat, ezüstöt legmagasabb árban veszek, Fränkl, Piac 56. ezelőtt Frohner mellett 98 11. 30

Vetőgép, üzemképes, 18—20 soros, megvételre vagy kölcsön keresteik. — Balmazújváros, Nagyhorti uradalom. 18

Veszek magas áron használt bútort, lakberendezést, irodabútor, pénzszekrényt. — Csapó 16. — Telefon 13-30. 9

Kályha, kétaknás, használt kerestetik megvételre. Honvédtemető 8. 2000

OKTATÁS

Simai gyors- és gépíróiskolába állandóan beiratkozhat. — Piac 73 Államvizsga. Vidékieknek vasúti kedvezmény. 245 10. 10

Naményi Zoltán gyorsíró-, gépíróiskolában szept. közepén új tanfolyamok. Vidékieknek vasútkedvezmény. Államvizsga Batthyány 1. 1628 9. 28

TÁRS

40—50 ezer pengővel társat kenesek. Ajánlatot „Rizikómentes" jeligére kiadóba kérem. 1988

Társulna jómenetelű üzlethez vagy üzemhez bevezetett férfi. Cím a kiadóban. 42

HANGSZER

Bécsben képesített zongorahangoló olcsón, lelkiismeretes munkát végez. Ebenstein Márton, Kápolnási ucca 2. Telefon 20-43. 1511 9. 24

RÁDIÓ

Rádiókészülék vásárlásánál, javításnál forduljon bizalommal Szabó Lajos műszerészhez, — Csapó 86. Telefon: 32-54. 1987 12. 31

BÚTOR

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletemben, Piac 71. 1327 9. 22

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútorüzletben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 752 10. 19

Keményfa hálószobák nagy választékban asztalosnál. — Mérsékelt árak. Hatvan 39. 1988 10. 5

Szalon, ebédlőbútor, betetoló kocsi eladó. — Kardos u. 9. 1982

Eladó modern diófa hálóbútor. Csapó 72. trafik. 14

Eladó irodabútor, konyhaberendezés, automabilliárdasztal, hálószoba, sezlon, ágyak, különféle bútoroko, hintaszék, páncélkassza, gyermekkocsi. Csapó 16. Keresztépület. 10

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Villanymotor, kettő lóerős, fekvő és függőköves darálók eladók. Budai Ézsaiás 36. 58

ÁTADÓ ÜZLET VENDÉGLŐ

Fodrászüzlet elköltözés miatt azonnal eladó. — Cím a kiadóban. 55

Eladók hízónak való szimullánozott süldők. Jókai 19. 513

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Világos pince raktárnak kiadó. Hatvan 11. Gacsárdinál. 47

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Egyszobás, parkettes, fürdőszobás új lakás október 15-re kiadó. — Csapó 55. 38

KIADÓ LAKÁS nagy

Bérbeadó Simonyi út 27. számú villa, mely áll teljes komfortos 7 szoba mellékhelyiségekből. — Megtekinthető d. e. 12—2. és d. u. 4—5 órák között. Értekezni Piac u. 75. I. em. Ügyvédi irodában. 1691 v. v.

LAKÁST KERES

Középkorú úriember hasonló szobatársat keres, esetleg teljes ellátással. Baltazár Dezső 10. keresztépület 1

BÚTOROZOTT SZOBA

Központi fűtésű különbejáratú bútorozott szoba azonnalra kiadó. — Werbőczy 4. harmadik emelet 5. 29

Központi fűtéses udvari kis bútorozott szoba kiadó. Megtekinthető 11-től Szent Anna 10. IV. emeleten. — Bővebben házmesternél. 11

Bútorozott uccai szoba két ágy, hencserrel azonnal kiadó. Miklós 10. 4

VEGYES

Templomi ülés Kápolnási templomban olcsón kiadó. Festéküzlet, Csapó 22. 50

Deák Ferenc uccai templomban első emeleti ülések kiadók. Telefon 26-10. 23

ELVESZETT

Özv. Kun Istvánné névre rokkant igazolvány, 40 pengő készpénz, fontos iratok pánztárcával a zsibogóban elveszett. Becsületes megtaláló jutalom ellenében juttassa el Hajó 4. alá. 49

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Női szőrbunda középalakra jó állapotban eladó. 2-től 4-ig Arany János 2. II. em. 7. 36

Férfi és fiú átmeneti kabát, fiúruha eladó. Simonffy 38. 25

Eladó egy fekete férfi télikabát szőrmebéléses, háromnegyedes kis alakra, ugyanott egy női karikahajós varrógép — használatra kiadó. Lorántffy 5. 20

Lengyel télikabát, oposszum gallérral, középtermetre eladó. Vörösmarty 19. 15

INGÓSÁG VÉTEL

Magas árat fizetünk régi cinnedényekért, családi ékszerekért, bútorokért, szőnyegekért, órákért, dísztárgyakért, festményekert, bútorait is legjobban az Ingóságközvetítőben értékesítheti, püspöki palota tel. 37-99. 1131 v. v.

INGÓSÁG ELADÁS

Egy sport gyermekkocsi (új) és állóka eladó. Rákóczi 35. 53

Gyönyörű kelimterítő, 150x150, jutányos áron eladó. Hatvan 16. Kézimunkaüzlet. 44

Eladó hálószobabútor, jégszekrény, nyugágy, egy lóra való parádés szerszám. Hatvan 59. 41

Egy tizedesmázsa eladó. Böszörményi út 34. 12

GAZD. ESZKÖZÖK

Ekefejek, kormányok, szántóvasak, talyigagyak, vetőgéptölcsérek óriási választékban olcsón Szécsinél, Hatvan 61. 28

Vetőgép, tizennyolcas, szőlőprés, kultivátor, gabonarosta, tejeskanna, huszonötös, homokfutó. Szenességi 8. 2

ELADÓ HÁZ

A Fülöp u. 15. sz. ház egy szoba, konyha és mellékhelyiséggel, 300 négyszögöl telekkel elköltözés miatt eladó. — Értekezni a helyszínen. 511

Elutazás végett sürgősen eladó Hétvezér u. 53. 2 szoba, konyha, nyárikonyha, sertésól, góré, nagy gyümölcsössel. Hízlalónak is alkalmas. 7

Székely hadosztály u. 20. sz. ház eladó. Érdeklődni Bercsényi u. trafik. 1206

Eladó sürgősen Teleki ucca 13. számú ház nagy bérjövedelemmel. Érdeklődni dr Tippainál, Hajnal u. 13. alatt lehet. 1393

Eladó az Árpád téren Sámsoni ucca 8. számú félemeletes ház. Érdeklődni dr Tippainál lehet. 1392

ELADÓ HÁZHELY

Hajdúszoboszlón, a fürdő mellett lévő Báromszőlőskertben egy 994 négyszögöles és egy 832 négyszögöles telek eladó. Érdeklődni Nagy Sándor ingatlaniroda Csapó u. 27. Távbeszélő 33-15. vv 1730

Vágóhídi villamosmegálló mellett házhelyek sürgősen eladók. Értekezni Pécsi és Papp ügyvédeknél, Werbőczy 4. 1436 9. 30

Nyilastelepen 200 öles házhelyek eladók. Rényi ügyvéd, Miklós 4. 1924

FÖLDBÉRLET

Hajdúszováton 57 hold fekete föld tanyával bérbe vagy felesbee kiadó. Kovács József, Pereces 24. 1976

14 hold maroshévizi birtokra bérlőt, erdélyi fürdővillához társai keres ref. tanárnő. Hunyadi u. 23. érdeklődni. 33

Csigekert, Csörsz uccai föld konyhakertészetre kiadó. Értekezhetni József királyi herceg 12. 32

ELADÓ FÖLD

Vámospércsen 2 hold szőlő, gyümölcsös, jó lakóházak, körülkerítve 4300 P. eladó. Pataky, Péterfia 53. 54

Biharban 20 katasztrális jó fekete föld eladó. Értekezni Piac 68, II. em. 3. 1681

Nyolc hold tanyás föld szőlővel eladó vagy bérbeadó. Érdeklődni Bercsényi trafik. 1205

ELADÓ ÁLLAT

Eladó 8 darab 9 hónapos sertés. Temető 22. 39

Eladó 2 darab hízónak való. Gyepüsor 41. 510

Szerkesztőért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős dr. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a HAJDÚSZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY